

Herontwikkeling Meerleseweg 5 te Chaam

Ecologische quickscan

J.F.G. Maassen

Herontwikkeling Meerleseweg 5 te Chaam

Ecologische quickscan

Datum 25-2-2020

Maassen *ecologisch advies en onderzoek*

Jan Mosmanslaan 23
5237 BB 's-Hertogenbosch
T 073-6410858
maassen36@ziggo.nl
K.v.K 64413152
btw-id NL001289728826
rek.no NL55 INGB 0003 0208 71

<i>Projectno.</i>	<i>2002-1</i>
<i>Tekst en samenstelling</i>	<i>Jan Maassen</i>
<i>Foto's</i>	<i>Jan Maassen</i>
<i>Foto op omslag</i>	<i>Jan Maassen</i>
<i>In opdracht van</i>	<i>Adviesbureau Schoenmakers Molenzicht 2 4881 BW Zundert</i>
<i>Wijze van citeren</i>	<i>J.F.G. Maassen, Herontwikkeling Meerleseweg 5 te Chaam</i>
<i>Contactpersoon</i>	<i>Mw. L. Schrauwen (Schoenmakers)</i>
<i>Status</i>	<i>Concept</i>
<i>Datum</i>	<i>28-2-2020</i>

© 2020 Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek, 's-Hertogenbosch

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever zoals hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit deze rapportage mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, druk, internet, fotokopie of andere wijze zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek, noch mag het zonder deze toestemming voor een ander doel gebruikt worden dan waarvoor het vervaardigd is.

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van de natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoeklocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen.

Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden of andere verstrekte gegevens. De opdrachtgever vrijwaart Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Inhoud

1	Inleiding	9
	1.1 Aanleiding	9
	1.2 Doelstelling	9
	1.3 Toetsingskader	9
	1.4 Leeswijzer	10
2	Het plangebied, beoogde ontwikkeling en ingrepen	11
	2.1 Ligging van het plangebied	11
	2.2 Inrichting en het huidig gebruik van het plangebied	11
	2.3 Beoogde ingrepen en ontwikkelingen	13
3	Wettelijk kader	15
	3.1 Inleiding	15
	3.2 Soortenbescherming	15
	3.3 Gebiedsbescherming	17
	3.4 Bijzondere provinciale beschermingszones	18
	3.5 Bescherming houtopstanden	18
	3.6 Rode Lijst	18
4	Onderzoeksresultaat en effectenbeoordeling	19
	4.1 Methodiek	19
	4.2 Gebiedsbescherming	20
	4.2.1 Beschermd natuurgebied	20
	4.2.2 Overige provinciale beschermingszones.	22
	4.3 Soortenbescherming	24
	4.3.1 Vaatplanten en bladmosse	24
	4.3.2 Zoogdieren (grondgebonden)	25
	4.3.3 Zoogdieren (vleermuizen)	26
	4.3.4 Vogels	28
	4.3.5 Reptielen, amfibieën en vissen	30
	4.3.6 Libellen, dagvlinders en andere ongewervelden	33
	4.4 Bescherming houtopstanden	35
5	Conclusie	37
	5.1 Samenvatting effectenbeoordeling	37
	5.2 Toetsing aan de Wet natuurbescherming	37
6	Voorzorgsmaatregelen, mitigatie en aanbeveling	41
	6.1 Algemene voorzorgsmaatregelen	41
	6.2 Bijzondere voorzorg- en mitigatiemaatregelen	41
	6.2 Aanbeveling en advies	41
7	Bronnen	43
	Bijlage 1 - Toelichting soortenbescherming	45
	Bijlage 2 - Soorten van de Vogelrichtlijn	46
	Bijlage 3 - Soorten van de Habitatrichtlijn	47
	Bijlage 4 - Nationaal beschermde soorten ('andere soorten')	50
	Bijlage 5 - Soorten met een vrijstelling	53

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer heeft het voornemen tot de sanering van een tuinbouwbedrijf, de oprichting van een nieuwe woning en wijziging van een bestaande woonbestemming van bedrijfs- naar burgerwoning. De sanering betreft de sloop van een kassencomplex en het ontmantelen van een waterbassin. Naast de huidige bedrijfswoning, waarvan de bestemming gewijzigd dient te worden tot burgerwoning, is het voornemen om een nieuw woonkavel te stichten waarop de bouw van nieuwe woning plaats gaat vinden. De rest van het terrein blijft in agrarisch gebruik. Deze ontwikkeling dient plaats te vinden op de locatie Meerleseweg 5, gelegen in het buitengebied van de gemeente Alphen-Chaam op korte afstand westelijk van de bebouwde kom van Chaam.

Adviesbureau Schoenmakers te Zundert heeft de opdracht om deze ontwikkeling mogelijk te maken binnen de gestelde wettelijke kaders, die o.a. de wijziging van een vigerend bestemmingsplan eist. Deze wettelijke kaders eisen ook een ecologisch onderzoek in de vorm van een quickscan flora en fauna. Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek is aangezocht om deze quickscan uit te voeren.

1.2 Doelstelling

Doormiddel van deze quickscan worden aanwezige beschermde natuurwaarden in beeld gebracht en de mogelijke effecten daarop als gevolg van de beoogde herontwikkeling.

Het doel van dit onderzoek is het vaststellen/uitsluiten van aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Beoordeeld wordt welke wijze en in welke mate de beoogde ontwikkeling effect kan hebben op het (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten. Aanvullend wordt bepaald of ontwikkelingen effect hebben op beschermde natuurwaarden van nabijgelegen Natura 2000- gebieden, gebieden die behoren tot het Natuurnetwerk Nederland, speciale provinciale beschermingszones en houtopstanden die op basis van de Wet natuurbescherming zijn beschermd. Als de beoogde ontwikkeling kan leiden tot negatieve effecten die een overtreding van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming tot gevolg kunnen hebben, wordt de noodzaak voor een ontheffingsaanvraag beoordeeld en/of doet deze quickscan aanbeveling voor vervolgstappen om overtreding van deze verbodsbepalingen te voorkomen.

1.3 Toetsingskader

Deze quickscan toets aan

- Wet natuurbescherming op de onderdelen
 - Wnb soortenbescherming: hoofdstuk
 - Wnb gebiedsbescherming
 - Wnb houtopstanden
- Provinciale regelgeving op de onderdelen
 - Attentiegebied Natuur Netwerk Brabant
 - Groenblauwe mantel
 - Natuur Netwerk Brabant
- Gemeentelijke regelgeving op het onderdeel
 - APV-bomenkap

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de inrichting van het plangebied, de ligging van het plangebied in de omgeving en de voorgenomen ingrepen en herontwikkeling beschreven. In hoofdstuk 3 wordt het wettelijk kader geschetst dat de Wet natuurbescherming en de provinciale regelgeving biedt. Hoofdstuk 4 beschrijft in het eerste onderdeel de uitvoering van het onderzoek en de methoden die hierbij gehanteerd worden. In de volgende onderdelen van dit hoofdstuk worden de gebiedsbescherming en soortenbescherming behandeld. Per gebied en soortgroep wordt behandeld welk effect de ingrepen op beschermde soorten en gebieden kunnen hebben. In hoofdstuk 5 worden de mogelijke effecten die tot een overtreding van de Wet natuurbescherming kunnen leiden op beschermde gebieden en soorten kort samengevat. Aangegeven wordt welke overtredingen van wetsartikelen mogelijk zijn en voor welke ingrepen vervolgonderzoek en/of ontheffing nodig zijn. In hoofdstuk 6 wordt aangegeven welk voorzorg- en mitigatiemaatregelen gewenst zijn om overtredingen te voorkomen.

2 HET PLANGEBIED, BEOOGDE ONTWIKKELING EN INGREPEN.

2.1 Ligging van het plangebied

*Fig.1 Ligging van het plangebied (rood omkaderd links op de foto) in de omgeving.
Luchtfoto: Google Earth*

Het plangebied is gelegen langs de Meerleseweg op een korte afstand van 0,5 km westelijk van de bebouwde kom van Chaam. Op korte afstand noordoostelijk van het plangebied sluit de Meerleseweg aan op de Bredaseweg, regionale hoofdweg en hoofdontsluitingsweg naar de bebouwde kom van Chaam. De omgeving rond de Bredaseweg is op deze hoogte dicht bebouwd en toont tekenen van een toenemende verstedelijking. Het plangebied ligt binnen de periferie van deze bebouwingskern in een agrarisch buitengebied dat kenmerken van een beekdallandschap toont. Het plangebied ligt op korte afstand noordelijk van de loop van de beek de Groote (of Rode) Beek. De beek is ter hoogte van het plangebied slechts een smalle stroom ter grootte van een sloot die ingericht is voor een efficiënte afvoer van water. De beek en het oevergebieden langs de beek vallen onder het Natuur Netwerk Brabant (NNB). Een smalle oeverzone langs de beek is ingericht voor natuurontwikkeling. Met kleine percelen en verspreid staande houtbegroeiingen toont deze zone het beeld van een oorspronkelijk kleinschalig beeklandschap. Buiten deze zone bestaat de landschappelijke omgeving uit grote percelen landbouwgrond die in intensief gebruik zijn. Een deel van dit beekdal westelijk van de Meerleseweg en een deel van het aangrenzend agrarisch gebied is door de provincie Noord-Brabant gekwalificeerd als Natte Natuurparel, wat op een hoge waardering van de actuele en/of potentiële natuurwaarde wijst. Op iets grotere afstand van 0,3 km noordelijk van het plangebied, en aan de noord(oost)kant van de Bredaseweg, stroomt een tweede beek waarvan ook de oevers voor natuurontwikkeling zijn ingericht. Ook deze beek valt onder het NNB en is de functie van Ecologische verbindingsstructuur aan toegekend.

Vanuit een grootschaliger landschappelijk perspectief gezien ligt op 3 km hemelsbreed oostelijk van het plangebied het uitgestrekte droge bosgebied de Chaamse Bossen. Op afstanden van rond de 2 km westelijk ligt de Strijbeekse Heide met een afwisseling van bos, heide en vennen. Het tussenliggend agrarisch gebied wordt gekenmerkt door grote percelen landbouwgronden, waarop akkerbouw een hoofdactiviteit.

De sloten binnen de directe omgeving buiten de directe invloed van de beek, zijn van het type dat alleen een waterpeil voert in natte perioden. Het enige permanente open water binnen de directe omgeving is de stroom van de beek. De bodem binnen zijn deze omgeving bestaat uit leemhoudende zandbodems.

2.2. Inrichting en huidig gebruik van het plangebied

Het plangebied betreft een perceel dat kadastraal geregistreerd staat CHA00 L 85, een oppervlak heeft van 10.155 m² en ingericht is voor de uitoefening van een tuinbouwbedrijf. Het perceel grenst aan alle zijden aan

landbouwgronden die in intensief agrarisch gebruik zijn. Alleen aan de noordzijde grenst het perceel over een korte afstand aan een houtopstand die op het erf van de burens op het naburig perceel staat. Het grootschalig akkerland aan de overkant van de Meerleseweg (tegenover het plangebied) valt binnen de zuidelijk helft binnen het Natuur Netwerk Brabant maar is momenteel geheel als akkerland in intensief agrarisch gebruik.

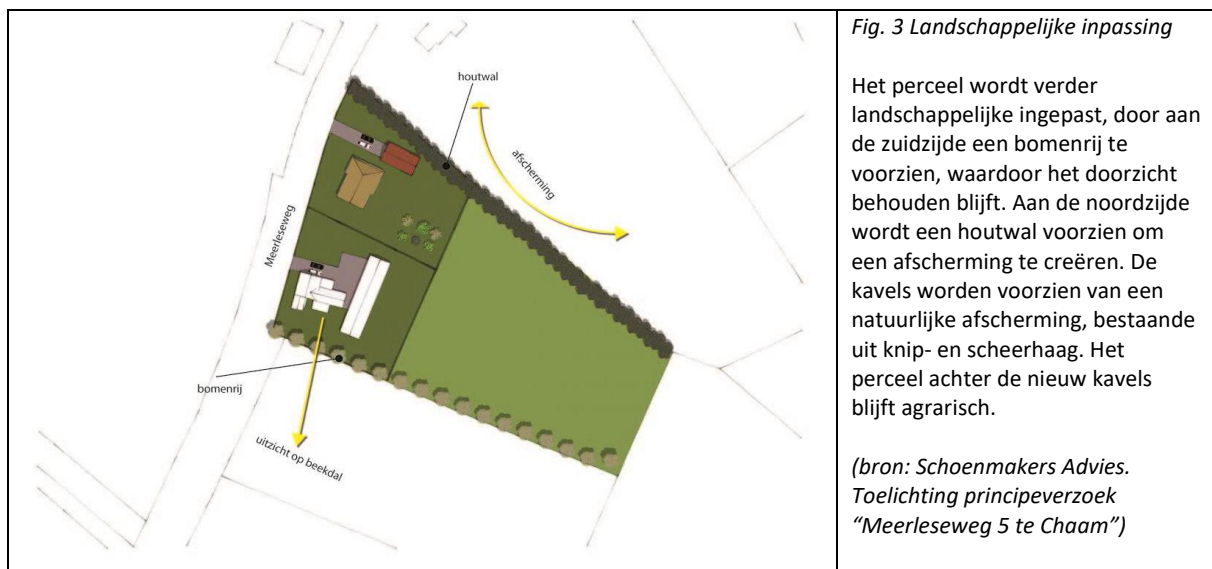
Fig.2 Het plangebied is rood omkaderd. De gele stippellijn geeft het terreindeel waarop alle elementen (kassen en waterbassin) geamoveerd worden. De blauwe vlakken geven de toekomstige bouwvlakken van de nieuwbouw weer. (Luchtfoto Google Earth)

Hoewel hier en daar wat rommelige hoekjes zijn is het gehele terrein ordelijk ingericht en nog in gebruik voor de uitoefening van een tuinbouwbedrijf. Het grootste deel van het plangebied, naar schatting bijna twee/derde van het grondgebied, wordt in gebruik genomen door een complex van tuinbouwkassen die ingericht en in gebruik zijn voor de aardbeienteelt. De kassen zijn dusdanig ingericht dat dit terreindeel geen enkele natuurwaarde biedt. De bodem in de kassen is overal strak afgedekt met plastic zodat onkruidbegroeiingen geen enkele kans krijgen, noch biedt deze bodembedekking schuilgelegenheid aan kleine dieren. De aardbeien worden gekweekt in bakken die op stellages staan. Voor de afvoer van regenwater en wateropslag is aan de noordzijde van het kassencomplex en waterbassin aangelegd. Voor de aanleg van dit bassin is de bodem tot op 1,20m diep uitgegraven; de uitgegraven aarde is opgeworpen tot een aarde wal rond het bassin. Vijver en aarde wal zijn afgedekt met vijverfolie, die ten tijde van het veldbezoek veel tekenen van slijtage toonde en over een oppervlak geheel afgescheurd was. Door gaten en scheuren in het zeil heen steken onkruiden en houtopslag de kop op. Het bassin toont een laag waterpeil en het watermilieu lijkt niet van het type dat enig leven bevat. Aan de voorkant van de kassen is een ruime tuin met een ruim bestraat oppervlak en als bebouwing de bedrijfswoning en een stenen schuur aanwezig. De woning was ten tijde van het bezoek bewoond. De woning, en in het bijzonder het dak, tonen wat tekenen van achterstallig onderhoud als losliggende en ontbrekende dakpannen. De stenen schuur heeft een dak van metalen golfplaten waaronder aan de binnenkant isolatiepanelen zijn aangebracht. De schuur is ordelijk ingericht en in gebruik als bedrijfskantine, opslagruimte, stalling, werkruimte en als onderkomen van de bedrijfsinstallaties. De tuin bestaat voor het grootste oppervlak uit gazon van een lage natuurwaarde. Rond het huis zijn dichte en hoge coniferenhagen en andere wintergroene struiken aanwezig. Opvallend is een verwilderd hoekje met verwaarloosde sierstuiken, jonge bomen en natuurlijke houtopslag in de tuin aan de noord(oost)rand van het terrein. De berk van een gemiddelde stamdikte en hoogte op deze hoogte is de meest opvallende boom op het terrein. Vanuit deze hoek verspreidt houtopslag van soorten als vlier, esdoorn, hult, eik, en robinia zich over de verwaarloosde delen van het terrein uit. Zones begroeid met onkruiden en ruigtesoorten zijn aanwezig tussen waterbassin en kassen en langs de terreinranden. Rond het kassencomplex liggen sloten met een laag waterpeil die voor een deel begroeid zijn met riet. Aan de zuidoostgrens van het terrein zijn de taluds van deze sloten dicht begroeid met braam.

2.3 Beoogde ingrepen en ontwikkelingen.

De beoogde ontwikkelingen betreffen de volgende.

- Op het terrein wordt een kassencomplex dat inclusief een bedrijfsschuur 5.634 m² groot is geamoveerd en een waterbassin dat voor bedrijfsmatige doeleinden is aangelegd ontmanteld.
- Het waterbassin wordt gedicht met de grond die oorspronkelijk uitgegraven was voor de aanleg daarvan.
- De bestaande bedrijfswoning en de bedrijfsschuur blijven gehandhaafd.
- De bedrijfswoning wordt omgezet tot een burgerwoning
- Naast de huidige bedrijfswoning komt ruimte voor een nieuw woonkavel waarop de bouw van een nieuwe woning gaat plaats vinden.
- Ten behoeve van de ontwikkeling worden geen houtbegroeiingen geamoveerd die aangemerkt kunnen worden als kapvergunning plichtig of beschermd middels de Wet natuurbescherming.
- Het terrein krijgt een nieuw groene inrichting en landschappelijke inpassing, waarbij langs de noordrand van het terrein een houtwal wordt aangeplant en langs de zuidrand een rij bomen.
- De woonkavels worden onderling door knip- en scheerhagen afgescheiden.
- De rest van het terrein behoudt een agrarische bestemming en functie.

Zicht op schuur

Woonhuis

Inrichting van kassen

Waterbassin

Noordrand met houtopstand op naburig terrein

Verwaarloosd stukje tuin

Beek met natuurontwikkeling zone

Ligging van het plangebied in de omgeving

3. WETTELIJK KADER

3.1. Inleiding

Op 1 januari 2017 is de nieuwe Wet Natuurbescherming van kracht geworden. Deze wet vervangt 3 wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet. Zowel in de voorgaande als nieuwe wetgeving zijn de nationale natuurwetgeving en internationale richtlijnen en verdragen verankerd, zoals Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, Wetland-Convention, Convention van Bern, Cites en Verdrag van Ramsar. De wet is opgesplitst in de bescherming van soorten (soortbescherming) en bescherming van gebieden (gebiedsbescherming).

3.2 Soortenbescherming

Bij de Wet Natuurbescherming gelden een aantal verbodsbepaling ter bescherming van planten- en diersoorten (zie bijlage). De wet kent twee beschermingsniveaus waarbij drie categorieën beschermde soorten worden onderscheiden.

- Europees beschermde soorten volgens de Vogelrichtlijn
- Europees beschermde soorten volgens de Habitatrichtlijn.
- Nationaal beschermde soorten.

Europees beschermde soorten

Het zwaarst beschermingsniveau gelden de Europees beschermde soorten. De bescherming van vogels is op Europees niveau geformaliseerd doormiddel van de Vogelrichtlijn en die van de overige soortgroepen doormiddel van de Habitatrichtlijn. De Europese bescherming middels de Habitatrichtlijn beschermt soorten van de Habitatrichtlijn bijlage IV en het verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. Dit betreffen o.a. alle vleermuissoorten die in Nederland en Europa inheems zijn. Op deze soorten is het beschermingsregime van § 3.2 van de Wet natuurbescherming van toepassing.

Voor soorten van Verdrag van Bonn bijlage II is de bescherming bij ingang van de Wet Natuurbescherming opgeheven of deze vallen onder het beschermingsregiem van nationaal beschermde soorten (zie verder bijlage 1).

Nationaal beschermde soorten ("andere soorten")

Voor nationaal beschermde soorten geldt een zwakker beschermingsregiem en er kan per provincie en per soort vrijstelling verleend worden voor ingrepen die betreffen ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud. Voor alle inheemse diersoorten, beschermt of onbeschermd, geldt de zorgplicht. De zorgplicht wil zeggen dat men deze niet onnodig mag doden, verwonden of beschadigen. Voor onbeschermden soorten geldt geen ontheffingsplicht maar alleen de zorgplicht.

De 'andere' nationale soorten staan vermeld in bijlage A en B van de wet die hoort bij artikel 3.10 en 3.11. Op deze bijlage staan soorten uit de soortgroepen zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten. Het betreft een limitatieve lijst. Op deze soorten (zie bijlage 4) is het beschermingsregime van § 3.3 van de Wet natuurbescherming van toepassing.

Bescherming verblijfplekken

Ook verblijfplaatsen van soorten uit beide categorieën die als "vast" kunnen worden aangemerkt zijn beschermd en worden aangeduid als jaarrond beschermde verblijfplekken. Deze bescherming geldt alleen de vaste verblijfplaatsen van vogels en zoogdieren. Een vaste verblijfplek betreft een verblijfplek waarnaar een dier regelmatig terugkeert en niet slechts éénmalig voor een specifieke functie gebruikt wordt, zoals de nesten van de meeste vogels. Voor soorten die onder de Vogelrichtlijn vallen zijn er verschillende gradaties in beschermingsniveau, afhankelijk hoe kwetsbaar de instandhouding van de soort is in relatie tot gebruik van de vaste verblijfplek (zie hoofdstuk 3.3). In samenhang met de verblijfplek wordt ook de leefomgeving beschermd zover deze van belang is om het functioneren van de verblijfplek mogelijk te maken.

Ontheffingsplicht

Onder de Wet natuurbescherming is niet altijd een ontheffing nodig bij handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten. Vaak kunnen maatregelen getroffen worden zodat verbodsbepalingen niet worden overtreden, zoals de werkzaamheden uitvoeren buiten de kwetsbare periode, het aanpassen van de werkvolgorde of de werkzaamheden faseren in ruimte en tijd. In sommige gevallen kan er gebruik gemaakt worden van vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod, die wordt vastgelegd voor een van tevoren bepaalde categorie van gevallen. Een toegepaste vorm van vrijstelling is onder meer door het werken met een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode, door middel van een Programmatische Aanpak of via een provinciale verordening. Vrijstelling doormiddel van een goedgekeurde gedragscode geldt voor alle vogelsoorten en nationaal beschermde soorten, zowel voor werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud als voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling (een verschil met voorgaande wetgeving).

Beschermingsregiem soorten vogelrichtlijn §3.1 Wnb	Beschermingsregiem soorten Habitatrichtlijn §3.2 Wnb	Beschermingsregiem andere soorten §3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden om soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden om soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden om eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen en te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Als dergelijke garanties niet kunnen worden gegeven moet men afhankelijk van de soort en ingreep ontheffing aanvragen van artikelen geformuleerd in de Vogelrichtlijn (§3.1 Wnb), of Habitatrichtlijn (§ 3.2 Wnb) of het beschermingsregiem “Andere soorten” (nationaal beschermde soorten) (§3.3 Wnb).

Voor jaarrond beschermde verblijfplekken en functionele leefomgeving van soorten die onder de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijnen vallen is respectievelijk artikel 3.5 lid 4 en artikel 3.1 lid 2 van toepassing en geldt een verbod om de verblijfplekken en functioneel leefgebied te verstoren. De wet beschermt jaarrond beschermde verblijfplekken van nationaal beschermde soorten volgens artikel 3.10 lid 1b. Bij deze categorie is, evenals bij vogels waarvan de nestplekken niet jaarrond beschermd zijn, het verbod tot opzettelijke verstoring niet van toepassing, noch de bescherming van de functionele leefomgeving. Onder de term “opzettelijk” moet men ook de zgn. “voorwaardelijke” opzet verstaan; dat betekent dat de initiatiefnemer zich bewust moet zijn van de effecten van zijn handelingen.

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 een zorgplicht opgenomen:

Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en planten, en ook voor hun directe leefomgeving. De zorg houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd om die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

De zorgplicht geldt altijd, en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

Toetsing

In tegenstelling met de voorgaande Flora en Faunawet is de bescherming in mindere mate individueel en dient de staat van instandhouding van de gehele populatie meer in aanmerking genomen te worden.

Een ontheffingsaanvraag wordt o.a. beoordeeld op de volgende punten:

- aanwezigheid van aanvaardbare alternatieve mogelijkheden
- aanwezigheid van een wettelijk belang
- de staat van instandhouding van de soort en behoud van functionaliteit van de verblijfplek.

Het wettelijk belang betreft, afhankelijk van de status van de soort, een Nationaal wettelijk belang (Vrijstellingsbesluit) of een Europees wettelijk belang (Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn). Deze wettelijke belangen hebben o.a. betrekking op de openbare veiligheid, volksgezondheid, veiligheid luchtvaart en bescherming van flora en fauna.

3.3 Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming onderscheidt twee typen beschermde natuurgebieden

- De gebieden die op Europees niveau een bescherming genieten en aangewezen zijn in het kader van de Habitatrichtlijn (HR), Vogelrichtlijn (VR) en Verdrag van Ramsar (wetlands). Deze gebieden vallen onder de noemer van Natura 2000 en betreffen gebieden van grote ecologische waarde.
- Natuurgebieden en verbindingsstructuren die op landelijke basis zijn ingesteld en vallen onder het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Deze natuurgebieden en hun onderlinge verbindingen vormen een samenhangend ecologisch netwerk. De NNN is de opvolging van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Natura 2000-gebied

Ook hier genieten de gebieden die onder een Europees beschermingsregime vallen de meest striktste bescherming.

Voor beide categorieën van beschermde gebieden geldt dat activiteiten die een negatief effect hebben op de kwaliteit van de gebieden in het algemeen verboden zijn. Uitgezonderd zijn activiteiten binnen Natura 2000 gebied die uitgevoerd worden in het kader van vastgelegde beheersplannen ten behoeve van Natura 2000 doelen. Een ontheffing wordt alleen verleend als er geen reële alternatieven zijn, de staat van instandhouding van soorten niet in gevaar komt en er sprake is van een groot openbaar belang, dat o.a. de volksgezondheid en openbare veiligheid kan betreffen.

De ontheffingsverlening gaat veelal gepaard onder strikte voorwaarden en beperkingen en er is altijd sprake van een compensatieplicht. Bij Natura 2000 gebied wordt doormiddel van een voortoets beoordeeld of er negatieve effecten verwacht kunnen worden en in hoeverre deze als significant beoordeeld kunnen worden. Bij niet-significante negatieve effecten volgt een "lichte" beoordeling doormiddel van een Verslechteringtoets. Bij significante negatieve effecten wordt de "zware" route gevolgd doormiddel van een Passende beoordeling en ADC-toets.

Natuur Netwerk Nederland (NNN-gebied)

Het uitgangspunt voor de bescherming van gebieden die vallen onder Natuurnetwerk Nederland is de eis dat de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden niet door een ingreep worden aangetast. In of in de

directe nabijheid van een NNN-gebied geldt het 'Nee, tenzij' principe. In principe zijn geen ontwikkelingen toegestaan die de 'wezenlijke kenmerken of waarden' aantasten.

3.4 Bijzondere provinciale beschermingszones

Attentiegebied Natuur Netwerk Brabant

Stromingen in het grondwatersysteem kunnen veranderen door verandering van bodemopbouw of het doorboren van lagen (bij grondverzet of diepploegen). Deze activiteiten kunnen een negatief effect hebben op de (grond)waterstand in kwetsbare natte natuurgebieden (Natte natuurplekjes).

Artikel 12 van de Verordening ruimte 2014 van de provincie Noord-Brabant verbiedt daarom binnen de aangewezen attentiegebieden alle ingrepen die van negatieve invloed kunnen zijn op de waterkwaliteit en waterstromen binnen de ecologische hoofdstructuur.

Groenblauwe mantel

De provincie Noord-Brabant heeft in de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening (2010) een keuze gemaakt voor behoud en versterking van de kwaliteiten van het landelijk gebied. Voor dit doel zijn 2 robuuste structuren ingesteld; de agrarische structuur en de groenblauwe structuur. De groenblauwe structuur bestaat uit de Groenblauwe mantel en het kerngebied Groenblauw.

De Groenblauwe mantel is een buffer tussen het kerngebied Groenblauw met het agrarisch en verstedelijkt gebied. Het kerngebied Groenblauw bestaat uit de ecologische hoofdstructuur (NNN) inclusief de ecologische verbindingzones en de gebieden voor behoud en herstel van watersystemen. De Groenblauwe mantel geeft naast de ontwikkeling van een robuust en veerkrachtig water- en natuursysteem ook ruimte voor de ontwikkeling van gebruiksfuncties, zoals landbouw en recreatie, mits deze bijdragen aan de kwaliteiten van natuur, water en landschap; Vanuit de watercomponent wordt vooral ingezet op het kwantitatief en kwalitatief herstel van kwelstromen. In Artikel 6 van de Verordening ruimte 2014 van de provincie Noord-Brabant worden de doelstellingen van de Groenblauwe mantel geformuleerd en de verbodsbepalingen die gelden voor de Groenblauwe mantel. Deze verbodsbepalingen verbieden activiteiten die in strijd zijn met de hiervoor aangegeven doelstellingen met betrekking tot natuurbescherming, behoudt van landschappelijke kwaliteiten, bescherming van watersystemen en behoudt van bufferfunctie met het groenblauwe kerngebied.

3.5 Bescherming houtopstanden

De Wet natuurbescherming § 4.1. Houtopstanden vervangt de voormalige Boswet, waarbij dezelfde voorwaarden grotendeels gelden. Evenals de Boswet betreft de bescherming in het algemeen houtopstanden buiten de bebouwde kom zover deze een groter oppervlak van 10 are hebben of een rij van meer dan 20 bomen betreffen, geen deel uitmaken van begroeiingen op erven of in tuinen en geen aanplant voor cultuuroeleinden en houtwinning betreffen. Er geldt een meld- en heraanplant plicht.

3.6 Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Daarvoor is opname van de soort onder de Wet natuurbescherming nodig. De Rode lijsten zijn richtinggevend voor toekomstig beleid. Van overheden en terrein behorende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten.

4. ONDERZOEKSRESULTAAT

4.1 Methodiek

Literatuuronderzoek

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden, waarbij is gekeken naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied en directe omgeving. Er is voor het soortenonderzoek gebruikgemaakt van gegevens van diverse websites, o.a. van de nationale databank (NDFF), kennisdocumenten en diverse verspreidingsatlassen. Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de ligging van het plangebied ten opzichte van relevante natuurterreinen in de omgeving, de ligging ten opzichte van Natuurbeschermingswet-gebieden als Habitat- en Vogelrichtlijngebieden en Natuurnetwerk Nederland (NNN), en bijzonder provinciale beschermingszones (Groenblauwe mantel). Daarvoor is o.a. gebruik gemaakt van de website van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en die van de provincie Noord-Brabant. Bron van de NDFF-gegevens die in het verslag vermeld worden is: NDFF - quickscanhulp.nl; datum van gegevenslevering 18-2-2020

Veldonderzoek

Het veldbezoek werd op 19-2-2020 tussen 13.00 en 14.00 uur uitgevoerd door dhr. J. Maassen. Tijdens het veldbezoek was het rond de 9 graden C en er waaide een frisse wind (wk 3). Het was geheel tot half bewolkt met af en toe zonnige perioden, helder en droog. Een weertype dat als getypeerd kan worden als tamelijk zacht winterweer dat vanwege de wind koud aanvoelt.

Tijdens de uitgevoerde veldonderzoeken zijn de aanwezige biotopen in het plangebied vastgesteld. Ook is onderzoek gedaan naar biotopen en natuurwaarden in de directe aangrenzende omgeving waarop ontwikkelingen binnen het plangebied van invloed op kunnen zijn. Aan de hand van de aanwezige biotopen kan worden bepaald of er mogelijk beschermde soorten voorkomen. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen, die kunnen duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Behalve het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten is er ook gelet op bijv. holen, uitwerpselen, prooiresten, braakballen, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn verwerkt in onderstaande notitie.

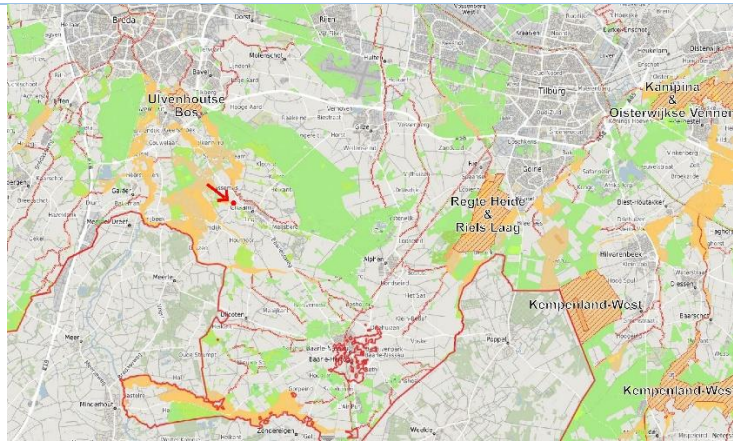
4.2 Gebiedsbescherming

4.2.1 Beschermd natuurgebied

Ligging

Fig.4 Ligging van het plangebied (rode stip waar pijl naar wijst) ten opzichte van Natura 2000 gebied (rood gearceerd).

Bron: Provincie Noord-Brabant

Natura 2000

Het dichtstbijzijnde Natura-2000 gebied, het Ulvenhoutse Bos, ligt op hemelsbreed 5 km afstand noordwestelijk van het plangebied. Het Ulvenhoutse Bos is een klein bosgebied met een afwisseling aan droge bossen en goed ontwikkelde beekbegeleidende bossen op ondergronden waarin kwelwater opstijgt. Op grotere afstanden van rond de 12 tot 20 km hemelsbreed oostelijk liggen de Regte Heide & Riels Laag en Kempenland-West. Deze gebieden, en eveneens op nog ruimere afstand gelegen Kampina & Oisterwijkse Vennen, bevatten stikstofgevoelige natuur van vochtige heide en zwakgebufferde vennen.

Fig.5. Ligging van het plangebied (rode cirkel) ten opzichte van de NNN-structuren (helder gekleurde oppervlakken).

Verklaring.
Oranje en gearceerd: Natte Natuurparels.
Groen: overig NNB-gebied

Bron: Provincie Noord-Brabant

NNN-gebied

Het dichtstbijzijnde gebieden die onder het Natuurnetwerk Brabant (NNB-provinciaal deel) vallen liggen op de zeer korte afstand van minder dan 50 meter zuidelijk van het plangebied. Deze gebieden bestaan uit bestaande natte natuur (de stroom van de beek) van het beheertype N 03.01 Beek en Bron en nieuwe natuur van het beheertype N12.02 van Kruiden- en Faunarij grasland. Dit laatste beheertype heeft betrekking op de beek begeleidende graslanden, de oorspronkelijke beemden, die in historische tijden een grote floristische waarde boden. Voor grote delen van het NNN-gebied geldt het beheertype N 00.01 van nog om te vormen landbouwgronden voor natuurontwikkeling, wat het basale stadium voor natuurontwikkeling is. Het gebied westelijk van de Meerleseweg heeft de status van Natte Natuurparel, wat wijst op hoge natte natuurwaarden die hier waarschijnlijk deels potentieel zullen zijn. Deze Natte Natuurparel bestaat voor een deel uit landbouwgronden die nog in intensief agrarisch beheer zijn.

Effectenbeoordeling	
Toelichting	De Wet natuurbescherming onderscheid naast een directe aantasting ook een indirecte aantasting door factoren die op afstand van invloed zijn, de zgn. externe werking. Voor NNN-gebied geldt deze externe werking alleen indien sprake is van een aantasting van wezenlijke waarden en kenmerken zoals die in het beheerplan zijn vastgelegd. Zover de externe werking betrekking heeft op de toevoer van stoffen door lucht en water geldt deze in het kader van de Wet natuurbescherming uitsluitend voor Natura 2000-gebied en niet voor NNN-gebied.
Algemeen	Het plangebied en omliggende gebied maakt geen onderdeel uit van de NNN/EHS of Natura2000-gebied. Van een directe aantasting en afname van areaal aan beschermd natuurgebied is daarom geen sprake.
Natura 2000	<i>Externe werking op korte afstand</i> Alle Natura 2000 gebieden liggen op voldoende ruime afstand om geen negatieve invloeden verwacht worden van factoren met een externe werking die met een korte reikwijdte op afstand werken, als bodemtrillingen, geluids- en lichtbelasting. <i>Externe werking op grote afstand</i> Een mogelijke werking op afstand geldt hier vooral de factor stikstofdepositie op Natura 2000-gebied en, aangezien het hier en voormalig tuinbouwbedrijf betreft, secundair het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Stikstofdepositie is een factor die op grotere afstand werkzaam is en op basis van zijn reikwijdte van bijzonder negatieve invloed kan zijn op kwetsbare natuurgebieden op voor verzuring gevoelige bodem. Bestrijdingsmiddelen verplaatsen zich langzamer, en in het bijzonder door middel van waterstromen, over grotere afstanden; de effecten hiervan zijn minder direct en diffuser. Echter deze kunnen op lange termijn groot zijn en worden in de eerste instantie zichtbaar binnen de voedselketen. In het algemeen kan gesteld worden dat door de sanering van bedrijfsvoering een belangrijke bron van stikstofuitstoot wegvalt. Het omvangrijke kassencomplex hoeft immers niet meer verwarmd te worden en er kan een sterke afname van verkeersbewegingen van o.a. personeel, leveranciers en afnemers verwacht worden. De nieuwe extra woonfunctie zal slechts een zeer beperkt deel van deze afname te niet doen. In de uitvoerende fase kan door de sloop- en bouwactiviteiten een tijdelijke piek van de stikstofuitstoot ontstaan ten gevolge de uitstoot van het bouwverkeer en machines die tijdens de sloop en de bouw gebruikt worden. Echter gelet op de tijdelijke aard en relatief geringe omvang daarvan kan uitgesloten worden dat deze leidt tot een permanent verslechtering in Natura 2000-gebied of overschrijding van gestelde drempelwaarden. Wat betreft het gebruik van bestrijdingsmiddelen, en de negatieve invloed daarvan, kan afhankelijk van de nieuwe agrarische activiteit, een sterke of algehele reductie verwacht worden. <u>Conclusie</u> Negatieve effecten op Natura 2000 gebied die tot kwaliteitsverlies en overschrijding van de gestelde drempelwaarden leiden kunnen geheel uitgesloten worden gelet op de afstand, schaal en aard van de voorgenomen ontwikkelingen. Daar de ontwikkeling de sanering van en tuinbouwbedrijf met verwarmde kassen betreft, kan een afname van negatieve effecten op beschermde natuurgebieden verwacht worden ten aanzien van de factoren stikstofdepositie en invloed van bestrijdingsmiddelen. Een toetsing aan de Natura 2000 wetgeving wordt daarom niet noodzakelijk geacht.
NNB-gebied Beleidskader	De Verordening ruimte NB stelt in artikel 5.1.lid 7, dat als een bestemmingsplan gelegen buiten het Natuur Netwerk Brabant leidt tot een aantasting van de wezenlijke ecologische waarden en kenmerken van het Natuur Netwerk Brabant anders dan door de verspreiding

	van stoffen in lucht of water, negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt en de overblijvende, negatieve effecten worden gecompenseerd.
NNB-gebied effecten en conclusie	De dichtstbijzijnde gebieden die vallen onder het Natuurnetwerk Brabant (NNB) en liggen op een dusdanig korte afstand dat effecten met een korte reikwijdte van invloed kunnen zijn. Deze effecten, die betrekking hebben op bodemtrillingen, licht- en geluidsbelasting, zullen voornamelijk heftig zijn gedurende de uitvoerende fase waarbinnen bouw- en sloopwerkzaamheden plaats vinden. Echter deze zijn van een te tijdelijk aard en te korte duur om als gevolg daarvan een aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van NNB-gebied te verwachten. Na de uitvoerende fase kan een situatie verwacht die een reductie betekent van negatieve effecten op nabijgelegen NNB-gebied ten opzichte van de situatie toen het plangebied nog in gebruik was voor kassentuinbouw. Van de effecten ten gevolge van licht- en geluidsbelasting kan een sterke afname verwacht worden, daar het kassencomplex gedurende een korte periode jaarlijks nachtelijk verlicht werd. Deze periode valt samen met de voortplantingsperiode van een aantal beschermde nachtdieren. Verwacht wordt dat een nieuwe woonbestemming slechts een zeer geringe fractie van de positieve effecten als gevolg van de stopzetting van de bedrijfsvoering te niet doet en de gehele ontwikkeling een positief effect genereert op de nabij beschermde natuurgebied. Hierbij dient ook in aanmerking genomen worden dat de nieuwe groene inrichting (zie fig. 3, blz.13) als bufferzone tussen beschermd natuurgebied en nabij gelegen verstedelijkt en agrarisch gebied kan functioneren, wat de wezenlijke waarden van de factoren rust, stilte, donkerte en landschappelijke beleving versterkt. <u>Conclusie</u> Een toetsing aan het NNB/EHS-beleid wordt niet noodzakelijk geacht omdat de ontwikkeling van positieve invloed op nabij NNB-gebied kan worden beoordeeld ten opzichte van voorgaande situatie.

4.2.2 Overige provinciale beschermingszones.

Ligging	Op de Themakaart 'natuur en landschap' in de Verordening ruimte Noord-Brabant is het plangebied aangeduid als gelegen binnen het attentiegebied NNB. Aan de zuidkant grenst het plangebied vrijwel aan de Groenblauwe mantel en aan de zone die aangeduid is voor Behoud en herstel van watersystemen. De zone voor Behoud en herstel van watersystemen valt binnen een smalle strook langs de zuidgrens voor een klein deel binnen de begrenzing van het plangebied.
<i>Fig.6 Het plangebied ligt binnen de rode cirkel.</i> <i>Verklaring</i> Blauwgroen: blauwgroene mantel Groen: NNB-gebied Blauw gearceerd: attentiegebied NNB <i>Bron: Ruimtelijke Plannen provincie Noord-Brabant</i>	
Beleidskader	Artikel 12 lid 1 van de Verordening Ruimte Noord-Brabant verbiedt binnen het Attentiegebied Natuur Netwerk Brabant alle bestemmingen en fysieke ingrepen die van

	negatieve invloed zijn op de waterhuishouding binnen het NNB-gebied. Artikel 12 lid 2 stelt regels ten aanzien van: -het verzetten van grond van meer dan 100 m³ of op een diepte van meer dan 60 centimeter beneden maaiveld, voor zover geen vergunning is vereist op grond van de Ontgrondingenwet; -de aanleg van drainage ongeacht de diepte, tenzij het gaat om vervanging van een bestaande drainage; -het verlagen van de grondwaterstand anders dan door middel van het graven van sloten of het toepassen van drainagemiddelen, met uitzondering van grondwateronttrekkingen; -het buiten een agrarisch bouwperceel aanbrengen van oppervlakteverhardingen of verharde oppervlakten van meer dan 100 m², anders dan een bouwwerk. Artikel 18 lid 2 van de Verordening ruimte stelt regels ten aanzien van Behoud en herstel van watersystemen. -beperkingen aan stedelijke, agrarische en recreatieve ontwikkelingen, in het bijzonder wat betreft de daarmee verband houdende bebouwing; -het aanbrengen van oppervlakteverhardingen of verharde oppervlakten van meer dan 100 m², anders dan een bouwwerk. -het ophogen van gronden.
Effecten-beoordeling en conclusie	Op basis van de beschikbare technische gegevens en aard van de ontwikkeling worden er geen ontwikkelingen verwacht die in strijd zijn met de bovenstaande geciteerde regelgeving betreffende de natuur- en waterbeschermingszones zover deze van toepassing zijn op het plangebied. <u>Conclusie</u> Op basis van de beschikbare technische gegevens en de aard van de planontwikkeling worden geen overtredingen verwacht met betrekking tot Artikel 5 en 8 van de Verordening ruimte Noord-Brabant.

4.3 Soortenbescherming

4.3.1 Vaatplanten en bladmossen

Bescherming, voorkomen en verspreiding	
Habitatrichtlijn	De Habitatrichtlijn beschermt een viertal inheemse plantensoorten van bijlage 4 van de Habitatrichtlijn en 2 soorten van bijlage 2. De bijlage 4-soorten betreffen de vaatplanten drijvende waterweegbree, kruipend moerasscherm, groenknolorchis en zomerschroeforchis. Als bijlage 2-soorten worden de bladmossen geel schorpioenmos en tonghaarmuts vermeld. De strikte bescherming van de bijlage 2-soorten geldt alleen binnen hun prioritair aangewezen habitatgebieden. Voor beide bladmossoorten betreffen dit respectievelijk hoogveengebied en rivier begeleidend ooibos. Alle genoemde soorten zijn te strikt gebonden aan een hoogwaardig natuurlijk milieu van water, moerassen en vochtige heide en blauwgraslanden om binnen de directe omgeving van het plangebied te verwachten.
Nationale bescherming	Onder de nationale bescherming vallen 76 soorten vaatplanten waarvan de meeste uiterst zeldzaam zijn. Onder deze beschermingscategorie een hoog aandeel zeldzame akkeronkruiden die als gevolg van de intensivering van de akkerbouw vrijwel uit het agrarisch landschap verdwenen zijn. Een aantal zeer zeldzame soorten uit onderhavige beschermingscategorie groeit op stenige standplaatsen en kan op oude muren aangetroffen worden. In tegenstelling tot de voormalige Flora- en Faunawet zijn door de Wet natuurbescherming niet alle orchideeënsoorten meer beschermd. Onder de nationale bescherming vallen zo'n 8 soorten die allen in de provincie Noord-Brabant uiterst zeldzaam of uitgestorven zijn.
Voorkomen en verspreiding	De NDFF-gegevens vermelden binnen de 1-kmstraal rond het plangebied geen beschermde vaatplanten. Binnen de 1 -5 km-straal worden de drijvende waterweegbree en de knolspirea vermeld. De drijvende waterweegbree is als habitatrichtlijnsoort landelijk de minst zeldzame vaatplant en komt tamelijk wijdverspreid in de provincie Noord-Brabant voor. De soort is gebonden aan een hoogwaardige zachte waterkwaliteit van beken en vennen. De knolspirea valt onder de nationale bescherming en is als zeldzame soort van kalkgraslanden waarvan de spaarzame natuurlijke standplaatsen zich in het oostelijke rivierengebied concentreren, een vreemde eend in de bijt. Vrijwel zeker betreft het hier geen natuurlijke standplaats en kan de herkomst herleid worden als afkomstig uit bloemrijke zaadmengsels die voor akkerranden en bermen gebruikt worden.
Onderzoek en effectenbeoordeling	
Veldbezoek	Waarneming betroffen uitsluiten een aantal zeer algemene onkruiden en ruigtesoorten (o.a. Canadese fijnstraal, grote brandnetel, kweek, gestreepte witbol, jacobskruiskruid, kantige basterdwederik, kleine veldkers, straatgras en herderstasje) die men verwachten kan. Er werden geen waarnemingen gedaan van beschermde, zeldzame, bedreigde of anderszins bijzondere plantensoorten gedaan.
Effecten-beoordeling	De begroeiing is van een te algemeen soort om bijzondere botanische waarden te verwachten. Negatieve effecten op beschermde plantensoorten kunnen geheel uitgesloten worden. De condities ontbreken om deze te verwachten.

4.3.2 Zoogdieren (grondgebonden)

Bescherming, voorkomen en verspreiding	
Habitatrichtlijn	Onder de Europese bescherming van de Habitatrichtlijn vallen een aantal zeezoogdieren, die vanzelfsprekend binnenlands uitgesloten kunnen worden. Binnenlands kunnen als Europees beschermde zoogdieren wel Bever, Otter, Noordse woelmuis en verschillende soorten vleermuizen verwacht worden. Uitgezonderd van vleermuizen (die hier in een apart hoofdstukje behandeld worden) ligt het plangebied te ver buiten het landelijk verspreidingsgebied en/of specifiek habitatgebied van deze soorten om deze in de nabije omgeving te verwachten.
Nationaal beschermd (geen vrijstelling)	Op basis van ligging en landschappelijke omgeving kunnen in de nabijheid van het plangebied een aantal soorten uit het middelzware beschermingsregiem waarvoor geen vrijstelling geldt verwacht worden. Binnen en straal van 1 km vermelden de NDFF-gegevens uit deze categorie alleen de wezel en eekhoorn. Hermelijn, bunzing, boommarter en steenmarter worden pas binnen de 1 tot 5 km-straal vermeld. Als groot wild worden wildzwijn en damhert binnen de 1-5 km-straal vermeld. Dit groot wild is wegens zijn leefwijze en habitatvoorkeuren niet relevant voor het plangebied. De bescherming zonder vrijstelling van kleine marterachtigen, als wezel, bunzing en hermelijn geldt alleen de provincies Noord-Brabant en Noord-Holland. Deze soorten komen vrij algemeen voor en zijn moeilijk vast te stellen. Deze zoogdieren verplaatsen zich vooral via lijnvormige landschapselementen zoals houtwallen en greppels. Landschapselementen in een geschikt habitat voor kleine marterachtigen zijn o.a. struwelen, hoge graslandvegetatie, houtstapels, holle bomen, houtwallen, takkenrillen of stapels stenen of puin. Voor de bunzing is water in de nabijheid van belang. Kleine marterachtigen zijn moeilijk vast te stellen op basis van een kort en éénmalig veldbezoek. De steenmarter laat echter gewoonlijk duidelijke sporen na als uitwerpselen, prooiresten, stank en krabsporen. De boommarter is te zeer gebonden aan oude bossen om binnen de directe omgeving van het plangebied te verwachten. De das, die door de NDFF-gegevens pas binnen de 10-25 km straal vanaf het plangebied wordt vermeld, kent een grootschalig landschapsgebruik en onderhoudt verblijfplekken buiten de directe bebouwde omgeving. Het zwaartepunt van het Brabants verspreidingsgebied van de das is geconcentreerd in de oostelijke helft van de provincie en de soort is in de westelijke helft van de provincie waar het plangebied ligt, veel minder algemeen.
Nationaal beschermd (vrijstelling)	Een nationale bescherming met vrijstelling geldt voor een aantal algemene zoogdieren die in de meeste gevallen als uitgesproken cultuurvolger gelden. Uit deze beschermingscategorie kunnen in het bijzonder binnen of nabij het plangebied, en binnen de bebouwde omgeving in het algemeen, kleine zoogdiersoorten als gewone bosspitsmuis, bosmuis, veldmuis en egel verwacht worden. De NDFF-gegevens melden binnen de 1-kmstraal ook dwergspitsmuis, dwergmuis, rosse woelmuis, aardmuis en ondergrondse woelmuis. Genoemde soorten zullen zich voornamelijk op terreindelen waar voldoende dekking door begroeiing is ophouden. Grotere soorten als ree, haas en vos zullen kunnen de directe nabijheid van bebouwing mijden indien er geen duidelijke voedselbron is. Voor al deze soorten is slechts de zorgplicht van toepassing, d.w.z. dat onnodig doden of verwonden vermeden dient te worden.
Onderzoek	
Veldonderzoek	Tijdens het veldbezoek werd in het bijzonder gelet op sporen van marterachtigen. De dichte en hoge conifeerbegroeiingen zijn onderzocht op eekhoornnesten. Dit sporenonderzoek heeft geen aanwezigheid van zoogdieren of sporen daarvan binnen

	het plangebied of op aangrenzend terrein kunnen vaststellen. Voor kleine marterachtigen werd er in beperkte mate een geschikte habitat langs terreinranden geconstateerd.
--	---

Effectenbeoordeling

leefgebied	op basis van het veldbezoek kunnen jaarrond beschermde verblijfplaatsen van zoogdieren uitgesloten worden. Hooguit de terreinranden met houtopslag en ruige begroeiing tonen een inrichting die deel uit kan maken van het leefgebied van beschermde zoogdieren waarvoor geen vrijstelling geldt. Dit zullen in de eerste instantie kleine marterachtigen betreffen. De houtopstand op het naburige perceel kan de eekhoorn aantrekken; de soort kan vanuit zijn meer optimale habitatgebieden in bossen op zoek naar voedsel naar de bebouwde omgeving uitzwerven. Het plangebied heeft de soort weinig te bieden, hooguit kan deze schuilgelegenheid in de coniferen rond het woonhuis vinden. Echter om deze te bereiken moet hij een te groot oppervlak aan open terrein oversteken.
Verblijf en verblijfplekken	Verblijfplekken van zoogdieren waarvoor geen vrijstelling geldt werden niet waargenomen en worden niet verwacht. Zover er beschuttende elementen aanwezig waren die verblijf kunnen bieden, zoals een speelhuisje en kleine stapels opgeslagen materialen, konden deze afdoende onderzocht worden. Er ontbreken goede verblijfmogelijkheden in bebouwing, holle bomen en in zaken als grotere stapelingen van hout en stenen.
Zorgplicht	Zeker worden een aantal kleine bodem bewonende zoogdieren waarvoor een vrijstelling geldt als de verschillende soorten woelmuizen en spitsmuizen, bosmuis en egel verwacht. Deze zullen zich vooral ophouden langs de terreinranden en aan de voet van de aarden wallen van het waterbassin. Voor deze soorten dient uitsluitend de zorgplicht (Wnb art 1.11) in acht worden genomen. In het bijzonder dient rekening gehouden te worden met deze soorten bij de ontmanteling van het bassin. Hiervoor dienen de instructies die in hoofdstuk 6 worden gegeven in acht worden genomen.

4.3.3 Zoogdieren (vleermuizen)

Bescherming, voorkomen en verspreiding

Bescherming	Alle in Nederland voorkomende vleermuizen staan vermeld in Tabel 3 bijlage IV van de Europese habitatrichtlijn en zijn daardoor op Europees niveau beschermd. Deze bescherming betreft ook de vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort". <i>Vleermuizen onderhouden verschillende type verblijfplekken als paarverblijven, winterverblijven, kraamverblijven en zomerverblijven. Voor de staat van instandhouding van de lokale populatie van de soort zijn de kraamverblijven en de grote winterverblijven van het grootst belang. In gebruik van paarverblijven zijn vleermuizen het meest flexibel. In de loop van het seizoen wisselen vleermuizen regelmatig van verblijfplaats waarbij gebruik wordt gemaakt van vaste routes tussen de verblijfplekken. Eveneens tussen foerageergebieden en verblijfplaatsen onderhouden vleermuizen vaste routes. Bij het gebruik van deze routes oriënteren vleermuizen zich op lijnvormige elementen in het landschap zoals bomenlanen, kanalen en houtwallen.</i> <i>Dit gehele systeem van verbindingroutes en foerageergebieden die het functioneren van de verblijfplaatsen voor hun specifieke functies mogelijk maakt wordt de functionele leefomgeving genoemd. Ingrepen binnen de functionele leefomgeving die het functioneren van de verblijfplaatsen aantasten worden door de wetgever gelijkgesteld aan de aantasting van verblijfplekken zelf. In deze zin is de functionele leefomgeving even strikt beschermd als de verblijfplekken.</i>
--------------------	--

Voorkomen en verspreiding	Op basis van omgevingskenmerken worden binnen de directe omgeving vooral soorten van het open en half besloten landschap die in enige mate als cultuurvolger gelden verwacht. De betreft in de eerste instantie de gewone dwergvleermuis; de meest algemene vleermuis in Nederland die vrijwel overal binnen de bebouwde omgeving voorkomt. De laatvlieger komt ook algemeen in de bebouwde omgeving voor, maar minder talrijk dan de gewone dwergvleermuis. Beide soorten verblijven uitsluitend in bebouwing. Verwacht kan worden dat de beek met zijn begroeide oevers van belang is als structuur waarlangs vleermuizen trekken en foerageren. Hierdoor kunnen dicht bij het plangebied ook soorten als ruige dwergvleermuis, watervleermuis en rosse vleermuis verwacht worden. Binnen de 1-km straal vermelden de NDFF-gegevens geen vleermuizen, wat deze geenszins uitsluit. Binnen de 1- 5 km-straal worden meerdere soorten vermeldt en als zeldzamere soorten de baardvleermuis en franjestaart.

Veldbezoek	
Verblijf	Tijdens het veldbezoek werd het plangebied onderzocht op verblijfsmogelijkheden voor vleermuizen. De bebouwing zover deze niet uit kassen bestaat valt buiten de voorgenomen ingreep. Verblijfplekken binnen deze bebouwing kunnen wel verstoord worden door b.v. de sloopwerkzaamheden, daarom is alle bebouwing onderzocht. De schuur werd door zijn inrichting, gebruik en een dakbekleding van stalen golfplaten als geheel ongeschikt voor verblijf beoordeeld. Het woonhuis werd als weinig geschikt beoordeeld. Het dak is bekleed met platte dakpannen die weinig verblijfsruimte onder de pannen bieden. Echter de dakpannen zijn op enkele plekken verschoven waardoor geschikte zomerverblijfsmogelijkheden kunnen ontstaan. Aan beide gebouwen ontbreken stootvoegen die toegang tot spouwruimten kunnen geven. Buiten de bebouwing ontbreken bomen waar verblijf kan worden gevonden in spechtenholten, rottingsholten en achter losse schors. Het kassencomplex werd door zijn inrichting en hoge mate van inval van daglicht als geheel ongeschikt voor verblijf van vleermuizen beoordeeld.
leefgebied	Verwacht wordt dat vleermuizen langs de noordelijke terreinrand foerageren waar hoog opgaande houtbegroeiingen zijn. Het grote oppervlak waar het plangebied uit bestaat zal vermeden worden.

Effectenbeoordeling	
Soorten	Zeker wordt de gewone dwergvleermuis foeragerend binnen het plangebied verwacht. Niet uitgesloten kan worden dat ook zeldzamere soorten binnen de omgeving, in het bijzonder langs de oevers van de beek, foerageren.
Verblijf-plekken	Tijdens het veldbezoek werden geen vaste verblijfplekken en geen geschikte verblijfsmogelijkheden geconstateerd binnen of aan de bebouwing en het groen dat geamoveerd wordt. Beperkte (zomer)verblijfsmogelijkheden biedt de dakbekleding van de woning. Echter indien hier verblijfplekken aanwezig zijn liggen deze voldoende buiten de invloedsfeer van de voorgenomen ontwikkeling om geen schade te ondervinden. Negatieve effecten op jaar rond beschermde verblijfsplaatsen van vleermuizen worden niet verwacht.
Leefomgeving	Op basis van inrichting wordt het plangebied van geen tot weinig betekenis geacht voor vleermuizen. Hooguit worden foeragerende vleermuizen langs de houtbegroeiingen aan de noordelijke terreinrand verwacht. Deze houtbegroeiingen staan grotendeels op naburig terrein en vallen daarom ook grotendeels buiten het de

	voorgenomen ontwikkeling. Indien er zich veel muggenlarven in het stilstaand water van het bassin ontwikkelen kan deze van belang zijn als voedselbron. Echter eventueel verlies van foerageergebied als gevolg van de herontwikkeling kan gemakkelijk door vleermuizen in de omgeving gecompenseerd worden. In feite biedt de nieuwe groene inrichting, die o.a. de aanleg van en houtwal beoogd, ruimschoots compensatie. Binnen het plangebied ontbreken groenstructuren die onderdeel kunnen zijn van structuren die van bijzonder belang als zijn als routes waarlangs vleermuizen trekken en foerageren. Wel ligt het plangebied dicht bij zo'n structuur, de beek met zijn oevergebieden. Verwacht wordt dat het wegvallen van de omgevingsbelasting ten gevolge van het kassencomplex en de nieuwe groene inrichting van positieve invloed is op het functioneren van deze structuur. In het algemeen kan het nettoresultaat van de voorgenomen ontwikkeling als positief beoordeeld worden voor het lokale leefgebied van vleermuizen.
--	---

4.3.4 Vogels

Bescherming, bescherming	Alle vogels zijn Europees beschermd door middel van de Vogelrichtlijn. In de Wet natuurbescherming worden alle broedende vogels strikt beschermd. De wet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval aanwezig is. Van een aantal vogelsoorten worden de nesten ook buiten het broedseizoen beschermd (zie overzicht hieronder). Voor een verdere toelichting zie bijlage2.
Beschermings-categorieën.	Soorten uit categorieën 1, 2, 3 en 4 (een ontheffingsaanvraag altijd noodzakelijk is. <i>Nesten jaarrond beschermd, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd.</i> <i>Soorten: Boomvalk, Buizerd, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Havik, Huismus, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Ransuil, Roek, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Wespandief en Zwarte wouw.</i> Soorten uit de categorie 5, jaarrond bescherming verblijfplekken optioneel <i>Soorten: Blauwe reiger, Boerenzwaluw, Bonte vliegenvanger, Boomklever, Boomkruiper, Bosuil, Brilduiker, Draaihals, Eidereend, Ekster, Gekraagde roodstaart, Glanskop, Grauwe vliegenvanger, Groene specht, Grote bonte specht, Hop, Huiszwaluw, IJsvogel, Kleine bonte specht, Kleine vliegenvanger, Koolmees, Kortsnavelboomkruiper, Oeverzwaluw, Pimpelmees, Raaf, Ruigpootuil, Spreeuw, Tapuit, Torenvalk, Zeearend, Zwarte kraai, Zwarte mees, Zwarte roodstaart en Zwarte specht.</i> Overige soorten: verblijfplekken alleen beschermd indien sprake is van een daadwerkelijk broedgeval <i>Soorten: overige soorten</i>
voorkomen en verspreiding	
Categorie 1, 2, 3 en 4	Verblijfplekken in gebouwen Uit deze zwaarste beschermingscategorie worden een aantal soorten verwacht worden die als uitgesproken cultuurvolgers gelden en voor hun verblijfsmogelijkheden geheel afhankelijk van bebouwing zijn. Binnen een straal van 1 km melden de NDFF-gegevens uit deze categorie huismus, gierzwaluw, slechtvalk en steenuil. Binnen en omgeving als onderhavige kan ook de kerkuil niet geheel uitgesloten worden. Uitgezonderd van de gierzwaluw en slechtvalk zullen deze soorten het grote oppervlak aan landbouwgronden vermijden en zich verplaatsen en voedsel zoeken binnen de bebouwde linten en langs groenstructuren. Verblijfplekken in bomen Onder de zware beschermingscategorie vallen ook een aantal roofvogels die nesten onderhouden in bomen. De nestplekken kunnen holten in bomen betreffen, zelfgemaakte nesten in bomen en grote nesten in bomen van andere vogels. Veel van deze soorten zijn gebonden aan bossen en bosranden of foerageren boven het open

	veld. De NDFF-gegevens melden voor een straal van 1 km rond het plangebied buizerd, wespandief en sperwer als roofvogels uit deze zware beschermingscategorie die aan bossen en bosranden gebonden zijn en voor hun nestgelegenheid afhankelijk van bomen zijn. De sperwer kan ook in tuinen en stadsparken broeden indien er dicht en voldoende beschuttend groen aanwezig is. <i>Overige soorten uit deze categorie</i> Andere soorten anders dan roofvogels, uit deze categorie die binnen de 1 km straal vermeld worden zijn roek en ooievaar. De roek is een koloniebroeder en de ooievaar wijkt ook uit naar menselijke bouwwerken als hoogspanningsmasten en schoorstenen.
Categorie 5	De strikte bescherming van nestelplekken van soorten uit de deze categorie geldt alleen als er zwaarwegende ecologische omstandigheden daartoe aanleiding geven. In het algemeen geldt niet zozeer de bescherming van de nestplek zelf, maar meer die van het type nestgelegenheid. De bescherming houdt verband met de schaarste van het type nestgelegenheid. Veel van deze soorten zoeken nestgelegenheid op beschutte plekken in holten, holen en kieren. De jaarronde bescherming geldt alleen als de populatie sterk onder druk staat. Boerenwaluw en huiswaluw worden vaak als koloniebroeders aangetroffen op boerenerven en onderhouden vaste verblijfplekken waar ze jaarlijks weer naar terugkeren. De meeste soorten uit deze middelzware beschermingscategorie onderhoudt in principe geen vaste nestelplekken, zoals een aantal algemene tuin en stadsvogels, maar keren wel vaak tot dezelfde plek of locatie terug.
Overig	Voor de groep uit de laagste beschermingscategorie geldt de bescherming van de nesten en broedplekken in alle gevallen uitsluitend als daadwerkelijk sprake is van een broedgeval. Hiervoor is artikel Wnb artikel 3.1 lid 2 van toepassing. Verbod van opzettelijke verstoring is bij ingang Wnb niet (meer) van toepassing voor deze categorie. De omgeving van het plangebied, waar akkerbouw een belangrijke agrarische activiteit is, kan van bijzonder belang geacht worden voor groundbroeders van akkers en akkerranden (scholekster, kievit, gele kwikstaart, fazant en patrijs).

Effectenbeoordeling

Veldonderzoek	Waarneming betroffen een aantal algemene tuin- en stadsvogels als koolmees, roodborst en winterkoning. Binnen het plangebied, noch in de onmiddellijke omgeving werden huismussen geconstateerd. De huismus nestelt bij voorkeur in of aan bebouwing. Het kassencomplex dat gesloopt wordt is daarvoor geheel ongeschikt. De bebouwing zover deze niet uit kassen bestaat, valt echter buiten de voorgenomen ingreep. Nestelplekken van huismussen in deze bebouwing kunnen indien er zeer onzorgvuldig te werk wordt gegaan, bv. bij de sloop van de kassen, in het broedseizoen wel verstoord worden. Daarom is alle bebouwing onderzocht. Er werden geen aanwijzingen gevonden dat huismussen onder de dakpannen broeden of elders in of aan de bebouwing broeden. Ook in de wintergroene struiken rond de woning werd geen aanwezigheid van huismussen of sporen die op een recente aanwezigheid wijzen geconstateerd. Er werden ook geen vogelnesten of restanten daarvan in bomen en ander opgaand groen aangetroffen. Wel zijn er enkele kraaiennesten aanwezig in de bomen op het naburig terrein. Er ontbreken geschikte holten in bomen waar bosvogels en uilen verblijfplekken of nesten kunnen onderhouden. Er werden geen sporen, zoals ruiveren, uitwerpselen of braakballen gevonden die erop wijzen dat uilen rust- en uitkijkplekken binnen het plangebied onderhouden.
----------------------	--

Verblijfplekken categorie 1,2,3 en 4	Op basis van het veldonderzoek kunnen jaarrond beschermde verblijfplekken in bomen en in en aan bebouwing die verstoord of vernietigd kunnen worden geheel uitgesloten worden. De enige bebouwing binnen het plangebied die een beperkte geschiktheid vertoont om verblijfplekken te bevatten is de woning; echter deze blijft intact. Huismussen, of sporen daarvan werden niet waargenomen. De enige potentiële nestgelegenheid (onder de onder de dakpannen van de woning) werd als weinig optimaal beoordeeld. Onder de platte dakpannen is weinig ruimte en er zijn voor huismussen weinig geschikte toegangsmogelijkheden tot onder de dakpannen. Alle bebouwing werd als ongeschikt beoordeeld voor gierzwaluw en slechtvalk. Voor de gierzwaluw geldt eveneens dat de dakbekleding van de woning weinig ruimte biedt om onder te verblijven. De soort zal in het algemeen ook meer verstedelijkt gebied voor zijn nestgelegenheid opzoeken. De slechtvalk zoekt uitsluitend hoogbouw op om in te nestelen en kan daarom geheel uitgesloten worden. Er ontbreekt toegankelijk bebouwing die geschikt is voor verblijf van uilen. Hoewel geen sporen zijn geconstateerd die daarop wijzen, kan binnen een omgeving als deze niet geheel uitgesloten worden dat de steenuil binnen het plangebied foerageergelegenheid vindt. De soort kan met enige kans verwacht worden op plekken waar hoog opgaande begroeiing en beschutting is, zoals langs de noordrand van het terrein, rond het waterbassin en in de dichte wintergroene begroeiing rond de woning. In het kader van de herontwikkeling wordt het waterbassin ontmanteld en wordt een klein deel van de houtbegroeiingen aan de noordrand van het terrein geamoveerd. Een mogelijk tijdelijk verlies van foerageergebied ten gevolge van deze ingrepen kan hooguit van een marginale aard beschouwd worden en compenseerbaar binnen de omgeving. Verwacht wordt dat de voorgenomen ontwikkeling uiteindelijk een netto positief resultaat oplevert voor het leefgebied van de steenuil en een toename van foerageergebied.
Verblijfplekken categorie 5	Er werden buiten de algemene tuin- en stadsvogels (koolmees, pimpelmees) geen vogels geconstateerd uit categorie 5, de middelzware beschermingscategorie. Op naburig terrein zijn kraaiennesten in bomen geconstateerd. Met de herontwikkeling van het plangebied gaat echter geen nestgelegenheid voor categorie 5-soorten verloren. Alsnog zijn er ook geen ecologische omstandigheden om nesten van deze soorten een jaarrond beschermde status te geven. Om een overtreding van artikel Wnb artikel 3.1 lid 2 te voorkomen dient wel het broedseizoen voor deze soorten in acht worden genomen bij het verwijderen van houtbegroeiingen.
Overig	Voor deze soorten is relatief veel nestgelegenheid aanwezig binnen het groen rond de woning. Echter dit groen valt buiten de voorgenomen ingrepen. Ter hoogte van de toekomstige bouwlocatie zijn bomen, houtopslag en verwaarloosde sierstruiken aanwezig waar nestgelegenheid kan worden gevonden. Om een overtreding van artikel Wnb artikel 3.1 lid 2 te voorkomen dient het broedseizoen in acht worden genomen bij het verwijderen van houtbegroeiingen en slopen van bebouwing.

4.3.5 Reptielen, amfibieën en vissen

Bescherming en verspreiding	
Reptielen	In het algemeen gesteld is het plangebied te geïsoleerd gelegen binnen agrarisch gebied van de nabije habitatgebieden om reptielen te verwachten. Deze

	habitatgebieden bestaan voornamelijk uit natuurlijk terrein van bos, heide en heideachtig terrein. De enige habitatrichtlijnsoort waarvan binnen de bredere omgeving natuurlijke populaties voorkomen is de gladde slang. Deze zeldzame soort komt binnen hoogwaardig natuurgebied op een aantal locaties in het westen van Noord-Brabant voor (landgoed de Woerden, Buisse Heide en Kalmhoutse Heide). De enige reptielen die in Brabant met enige frequentie voorkomen zijn de levendbarende hagedis en hazelworm. Deze soorten vallen onder het middelzware beschermingsregime van 'andere soorten' waarvoor de provincie Noord-Brabant geen vrijstelling verleent. De levendbarende hagedis is een tamelijk algemene soort van heide en heideachtig terrein. De hazelworm is binnen Brabant een tamelijk zeldzame soort en komt binnen een zeer beperkt verspreidingsbeeld voor. De soort is gebonden aan heideterrein en bosgebied met een structuurrijke onderbegroeiing. Waarneming van genoemde soorten binnen de provincie Noord-Brabant op agrarisch terrein zijn van een uiterste incidentele aard. De NDFF-gegevens vermelden binnen de 1 km-straal geen reptielsoorten. Binnen de 1-5 km straal worden de hazelworm en levendbarende hagedis vermeldt. De bekende vindplaatsen binnen de 5 km-straal betreffen de Strijbeekse Heide en Chaamse Bossen.
Amfibieën	<i>Habitatrichtlijn</i> Ook voor de meeste strikt beschermde amfibieën geldt dat dat deze een tamelijk strikte binding hebben met hoogwaardig natuurgebied van heide, heideachtig terrein, stuifzanden, natuurlijke graslanden en zwak gebufferde wateren. Uit deze categorie komen binnen Noord-Brabant binnen een breder verspreidingsbeeld heikikker, poelkikker en rugstreeppad en kamsalamander voor. Theoretisch gezien geldt de binding aan natuurgebied minder voor de rugstreeppad. De rugstreeppad is een meer mobiele soort van minder stabiele watermilieus die landelijk op veel plekken in agrarisch gebied en tot binnen stedelijk gebied voorkomt. Binnen Brabant is de soort betrekkelijk zeldzaam en wordt de buiten de optimale biotoop van heide en stuifzanden veel minder vaak aangetroffen dan elders in het land. De soort is in het algemeen een kolonisor op allerlei braakliggend terrein en plant zich daar veelal voort in ondiepe tijdelijke plassen. De NDFF-gegevens vermelden de rugstreeppad pas op afstand van 10 -25 km het plangebied. <i>Boomkikker</i> Als enige strikt beschermde amfibiesoort binnen de 1-kmstraal vermelden de NDFF-gegevens de boomkikker. De boomkikker komt van oudsher voor in beekdalen en moerasgebieden rond Breda en Tilburg. De soort was tot enkele decennia geleden vrijwel geheel verdwenen uit het landschap; dankzij herintroductie en natuurontwikkeling is de soort de laatste jaren weer in opkomst in de omgeving van Breda. Natuurontwikkeling met het oog op de boomkikker hebben plaats gevonden langs de Chaamse Beek die op ongeveer 1 km afstand westelijk van het plangebied stroomt. Verwacht wordt dat de NDFF-waarneming betrekking heeft op het stroomgebied van de beek. De kwetsbaarheid van de boomkikker heeft te maken met de hoge eisen die deze stelt aan zijn voortplantingswaters. Dit dienen geheel visvrije kleine waters van goede kwaliteit met overhangende houtbegroeiingen te zijn. Kritiek is hierbij een juiste balans tussen beschaduwning door overhangende takken en voldoende inval van zonlicht om een optimale watertemperatuur te verkrijgen voor de opgroeiende larven. <i>Nationaal beschermd (zonder vrijstelling)</i> De enige nationaal beschermde amfibieën waarvoor geen vrijstelling geldt die binnen de provincie Noord-Brabant vrij algemeen voorkomen zijn de

	vinpootsalamander en alpenwatersalamander. De vinpootsalamander is te specifiek gebonden aan heidevennen om buiten natuurgebied te verwachten. De alpenwatersalamander is minder kieskeurig en is in de eerste instantie een soort van bosvijvers. De NDFF-gegevens vermelden beide soorten binnen de 1 km-straal. Luchtfoto's laten mogelijk geschikte voortplantingswaters (poelen) pas op ruim 0,5 km afstand oostelijk van het plangebied zien. <i>Nationaal beschermd (vrijstelling)</i> Niet uitgesloten voor het plangebied kunnen worden een aantal nationaal beschermde soorten waarvoor een vrijstelling geldt. Dit betreffen een vijftal soorten amfibiesoorten die landelijk zeer algemeen voorkomen: kleine watersalamander, bruine kikker, twee soorten groene kikkers (bastaardkikker en meerkikker) en de gewone pad. De meerkikker komt algemeen in het westelijk deel van het land voor en is in het oosten zeldzaam. Voor deze categorie geldt alleen de zorgplicht.
Vissen	Als gevolg van het ontbreken van geschikt open water is het plangebied niet relevant voor de soortgroep van vissen.
Onderzoeksresultaat	
Veldonderzoek	Het veldbezoek vond plaats in een tijd van het jaar die nog weinig optimaal is voor waarneming van reptielen en amfibieën. Wel kon men rond de tijd van het jaar dat het veldbezoek plaats vond, uit veel berichten vernemen dat de trek van de vroege amfibieën naar hun voortplantingswaters in volle gang is. Buiten de voortplantingswaters en trekroutes waren de omstandigheden voor waarneming echter nog weinig gunstig. Tijdens het veldbezoek werden wel regelmatig zaken waaronder amfibieën kunnen schuilen opgelicht; er werd geen enkele waarneming gedaan. Het enige open water binnen het plangebied is het water binnen waterbassin. Echter de hoge aarden wallen rond het bassin die grotendeels afgedekt zijn met folie, maken dit water moeilijk bereikbaar voor amfibieën. Eenmaal het water bereikt, dan wordt het zeer moeilijk om het water weer te verlaten. Het water bevat geen enkele begroeiing en lijkt ook geen enkele vorm van macroscopisch dierlijk leven te bevatten.
Effecten-beoordeling	<i>Algemeen</i> Het plangebied werd tijdens het veldbezoek op basis van inrichting, begroeiingsstructuren, ontbreken van een geschikt watermilieu voor alle reptielen en de meeste amfibiesoorten waarvoor geen vrijstelling geldt, als ongeschikt beoordeeld. Ook de landschappelijk omgeving en de geïsoleerde ligging van de bekende habitatgebieden zijn factoren om de meeste soorten uit te sluiten. Ook geldt dit voor de boomkikker die binnen de 1-km-straal van het plangebied voorkomt. Als gevolg van de natuurontwikkeling langs de Groote Beek kan in de toekomst de boomkikker mogelijk wel tot dicht bij het plangebied waargenomen worden. <i>Landbiotoop</i> Hooguit langs de terreinranden en in het bijzonder rond het waterbassin en is voor enkele algemene amfibiesoorten waarvoor een vrijstelling geldt een geschikte landbiotoop aanwezig. Aan de voet van de aarden wallen rond het bassin, zijn onkruidbegroeiing die voedsel en dekking bieden; er is schuilgelegenheid onder het afdekzeil en de wanden van het bassin bieden een gemakkelijke begraafbare bodem waarin schuilgelegenheid en overwintering kan worden gevonden. Het grootste oppervlak van het terrein dat, bestaat uit verharding, bebouwing van kassen en gazon, werd als geheel ongeschikt voor amfibieën beoordeeld.

	<i>Watermilieu</i> Het enige watermilieu binnen het plangebied betreft het waterbassin waarin het water dat van de kassen afspoelt wordt opgeslagen. Dit watermilieu is, afgezien van de slechte bereikbaarheid door de hoge met vijfverfolie afgedekte wallen, eveneens weinig geschikt als voortplantingswater voor amfibieën. Er ontbreekt elke vorm van begroeiing waar schuilgelegenheid kan worden gevonden en eieren afgezet kunnen worden; wat vooral voor salamanders en groene kikkers een negatieve factor is. Het ontbreken van begroeiing is ook direct van negatieve invloed is op aanwezigheid van dierlijk leven dat als voedsel kan dienen voor amfibieën. Mogelijk is op het laatste ook van negatieve invloed de toevoer van bestrijdingsmiddelen uit de kassen die via het regenwater naar het bassin uitspoelen. Schadelijk en verzurende stoffen die door de atmosferische depositie op de kassen neerslaan en door het regenwater naar het bassin uitspoelen kunnen eveneens van negatieve invloed op de waterkwaliteit zijn. Echter dit is moeilijk vast te stellen tijdens een kort veldbezoek. <i>Conclusie</i> Voor salamanders, die op het terrein overwinteringsmogelijkheden kunnen vinden, ligt het plangebied te ver verwijderd van een geschikt watermilieu. Het watermilieu binnen het plangebied is om voornoemde redenen ongeschikt als voortplantingswater voor watersalamanders. Indien de rugstreeppad binnen een consistent en verspreidingspatroon binnen de omgeving zou voorkomen zou deze rond het bassin een geschikte landbiotoop kunnen vinden en in het bassin, indien bereikbaar en afhankelijk van de waterkwaliteit, een geschikt voortplantingswater. Echter op basis van de zeldzaamheid van de soort en het bekende verspreidingspatroon, is het weinig realistisch om deze soort te verwachten en kan deze voor het plangebied uitgesloten worden. Wel kunnen een aantal algemene soorten verwacht worden als gewone pad, bruine kikker en bastaard kikker. Deze soorten vinden rond het bassin en zeer geschikte landbiotoop en kunnen in de aarden wallen overwinteren. Voor deze soorten geldt uitsluitend Wnb §1.3 art 1.11 inzake de zorgplicht. In het bijzonder bij de ontmanteling van het bassin dient deze in acht worden genomen. Om overtredingen van de wet natuurbescherming te voorkomen dient dit te geschieden volgen de richtlijnen gegeven in hoofdstuk 6.
--	--

4.3.6 Libellen, dagvlinders en andere ongewervelden

Vlinders en libellen	<i>Habitatrichtlijn</i> Onder de Europese bescherming van de habitatrichtlijn vallen 7 soorten dagvlinders en 8 soorten libellen. Genoemde soorten zijn allen zeldzaam en gebonden aan hoogwaardige milieus van heide, vennen, beken, moerassen en rivieren. Voor de provincie Noord-Brabant zijn van de drie witsnuitlibellen, sierlijke, oostelijke en gevlekte witsnuitlibel, van bijzondere belang. Witsnuitlibellen zijn specifiek gebonden zijn aan het zwak gebufferd watermilieu van vennen en andere kleine waters. Op basis van hun zeldzaamheid, verspreidingsbeeld en specifieke habitatvereisten kunnen deze soorten buiten de natuurgebieden vrijwel uitgesloten worden. <i>Nationale bescherming</i> Onder de nationale bescherming zonder vrijstelling vallen 20 soorten dagvlinders en 7 libelsoorten. De meeste soorten zijn dusdanig zeldzaam dat de verwachtingskans bijzonder klein is om buiten natuurgebieden aan te treffen.
-----------------------------	--

	<i>NDFF-gegevens</i> Binnen de 1km-straal vermelden de NDFF-gegevens geen enkele beschermde soort uit deze groep. Binnen de 1-5 km-straal wordt als enige strikt beschermde soort uit deze categorie de sierlijke witsnuitlibel vermeld. Uit de middelzware beschermingscategorie worden binnen de 1-5 km-straal de beekrombout en bosbeekjuffer en de grote vos vermeldt. De bosbeekjuffer en beekrombout zijn libelsoorten die specifiek gebonden zijn aan hoogwaardige beekmilieu en stromend water. De grote vos is een dagvlinder die tot 2013 landelijk uitgestorven leek, maar waarvan vooral de laatste jaren de aantallen sterk zijn toegenomen. Waarschijnlijk betreffen dit vooral trekvlinders; nog weinig bekend is over het voortplantingssucces van de soort in ons land.
Overige ongewervelden	<i>Habitatrichtlijn</i> Uit de overige groepen van ongewervelden die Europees beschermd zijn door de Habitatrichtlijn vallen 2 soorten weekdieren, 5 keversoorten en 1 nachtvlindersoort. Van de twee weekdieren is De Bataafse stroommossel vrijwel uitgestorven. De andere soort, het waterslakje de platte schijfhoorn, komt verspreid voor in de Utrechtse en Zuid-Hollandse laagveengebieden en in delen van Friesland. Binnen de zuidelijke provincie zijn de vindplaatsen uiterst schaars. Van de 5 keversoorten zijn twee soorten waterroofkevers; de andere 3 soorten betreffen keversoorten die specifiek gebonden zijn aan oude bossen of vrijstaande oude bomen met veel dood hout. De binding met dood hout, dat in de Nederlandse intensief onderhouden bossen meestal snel geruimd wordt, maakt deze soorten kwetsbaar en is de reden van de zware bescherming. Van genoemde keversoorten ligt het landelijk verspreidingsgebied van de vermiljoenkever uitsluitend in de provincies Noord-Brabant en Zuid-Limburg. De kever heeft een voorkeur voor vochtige bossen. <i>Nationale bescherming</i> Onder de nationale bescherming vallen één keversoort, het vliegend hert en de enige inlandse rivierkreeft, de Europese rivierkreeft. De Europese rivierkreeft is landelijk vrijwel uitgestorven. Het vliegend hert is specifiek gebonden aan oude eikenbossen met dood hout in verschillende rottingsstadia. Dit bostype ontbreekt in de nabijheid van het plangebied. <i>NDFF-gegevens</i> De enige soort uit deze soortcategorie die de NDFF-gegevens melden binnen de 0-5 km-straal is de teunisbloempijlstaart op 1-5 km afstand van het plangebied. Deze enige strikt beschermde nachtvlindersoort was tot de jaren negentig van de vorige eeuw nog vrijwel onbekend in ons land, maar breidt zich sindsdien vanuit het zuiden van Limburg sterk over het oosten van het land uit. De teunisbloempijlstaart is een warmte minnende soort die voor zijn voedsel en voortplanting afhankelijk is van ruderaal- en pioniersvegetaties. Gelet op zijn binding met tamelijk triviale vegetatietypen kan de soort vrijwel overal binnen zijn verspreidingsgebied voorkomen op zon beschenen plekken met kruidrijke begroeiingen van een algemeen type.
Veldbezoek	Het veldbezoek vond plaats in een tijd van het jaar die ongunstig is voor waarneming van veel soorten uit deze groepen. Binnen het plangebied, waar weinig ontwikkelde kruidrijke begroeiingen zijn, kunnen hooguit een aantal algemene dagvlindersoorten verwacht worden. De warmte luwtezones langs de kassen kunnen algemene libelsoorten en andere insecten aantrekken die hier opwarmmogelijkheden en prooidieren vinden.
Effecten-	Conclusie

beoordeling	Tijdens het veldbezoek zijn geen soorten uit de beschermingscategorie van insecten en andere ongewervelde soorten waargenomen. Gelet op hun zeldzaamheid en binding aan specifieke habitatgebied kan uitgesloten dat voor soorten uit deze categorie het plangebied van enig bijzonder belang is. Zover waarnemingen mogelijk zijn zullen deze van uiterst incidentele aard zijn en op toevalsfactoren berusten.
--------------------	--

4.4. Bescherming houtopstanden

Wet natuur bescherming	Binnen het plangebied ontbreken houtopstanden die voldoen aan de criteria die Wet natuurbescherming stelt om als beschermde houtopstand aangemerkt te worden.
APV-bomenkap	Het plangebied valt buiten de begrenzing van een bebouwde kom waardoor de AVP-bomenkap niet van toepassing is.
Effecten-beoordeling	Overtreding van Wet natuurbescherming op dit punt en eveneens de gemeentelijke APV-bomenkap kan voor het plangebied uitgesloten worden.

5 Conclusie

5.1. Samenvatting effectenbeoordeling

Natura 2000-gebied

Gelet op de kleinschaligheid, aard van de voorgenomen ontwikkeling die de sanering van een tuinbouwbedrijf betreft, en ligging op voldoende geruime afstand tot Natura 2000 kunnen negatieve effecten op Natura 2000 gebied als een kwaliteitsverlies of overschrijding van de gestelde drempelwaarden geheel uitgesloten worden.

Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS)

Er worden geen effecten verwacht die de wezenlijke waarden en kenmerken van de NNN/EHS aantasten gelet op de aard en schaal van de voorgenomen ingrepen en ontwikkeling en de ligging op voldoende afstand. Daar verwacht wordt dat de ontwikkeling een versterking van deze wezenlijke waarden en kenmerken van nabijgelegen NNB-gebied zal betekenen wordt een toetsing aan het NNN/EHS-beleid niet noodzakelijk geacht.

Groenblauwe mantel en Attentiegebied NNB

Op basis van de beschikbare technische bouwgegevens en de aard van de planontwikkeling worden geen overtredingen verwacht met betrekking tot Artikel 5 en 8 van de Verordening ruimte Noord-Brabant.

Soorten Habitatrichtlijn

De enige soort die onder strenge beschermingsregiem van de Habitatrichtlijn vallen en met enige waarschijnlijkheid binnen het plangebied verwacht kunnen worden zijn vleermuizen en in het bijzonder de gewone dwergvleermuis. Binnen het plangebied en de directe invloedssfeer daarvan worden geen verblijfplekken verwacht van vleermuizen en andere soorten waarvoor een strikte bescherming geldt die ten gevolge van de voorgenomen ontwikkeling vernietigd of anderszins schade ondervinden. Negatieve effecten op verblijfplekken en functioneel leefgebied voor soorten waarvoor een strikt beschermingsregime geldt kunnen uitgesloten worden.

Soorten nationaal beschermd (geen vrijstelling)

Verblijfplekken die als jaarrond beschermd aangemerkt kunnen worden van soorten die onder het middelzware beschermingsregime vallen kunnen binnen het plangebied en invloedssfeer daarvan uitgesloten worden. Wel kan het plangebied een beperkte betekenis hebben binnen het leefgebied van deze soorten; echter dit leefgebied valt buiten de bescherming van de Wet natuurbescherming.

Jaarrond beschermde verblijfplekken van zoogdieren en vogels

Binnen het plangebied en de invloedssfeer daarvan worden verblijfplaatsen die als jaarrond beschermde vaste verblijfplaatsen van vogels en zoogdieren kunnen worden aangemerkt en schade ten gevolge van de ontwikkeling kunnen ondervinden, niet verwacht. Als gevolg van de ontwikkeling worden ook geen negatieve effecten verwacht op elementen die van essentieel belang kunnen zijn voor de instandhouding van het functioneel leefgebied van soorten waarvoor een strikte bescherming geldt.

Beschermde houtopstanden

Binnen het plangebied ontbreken houtopstanden die beschermd zijn via de Wet natuurbescherming of kapvergunning plichtig zijn.

5.2 Toetsing aan de Wet natuurbescherming

Gebiedsbescherming

Wetgeving	Mogelijke overtredingen
Natura 2000-gebieden Wnb hoofdstuk 2 §2.1 t/m §2.5.	Overtreding van de verbodsbepalingen van de Natura 2000 -wetgeving, zoals die vastgelegd zijn hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming zijn, niet aan de orde.

NNN-gebied Verordening ruimte NB-artikel 5.1.lid 7.	Overtreding van de verbodsbepalingen van de wetgeving ter bescherming van gebieden die onder het Natuur Netwerk Nederland (NNN) vallen, zoals vastgelegd artikel 5 van de Verordening Ruimte Noord-Brabant, zijn niet aan de orde.
Groenblauwe mantel en Attentiegebied ecologische hoofdstructuur Verordening ruimte NB-artikel 12 lid 1 en 2 Verordening ruimte NB-artikel 18 lid 2	Overtreding van de verbodsbepalingen van de wetgeving ter bescherming van de gebieden die onder de overige provinciale beschermingszones vallen, zoals vastgelegd in artikel 12 en 18 van de Verordening Ruimte Noord-Brabant worden niet verwacht.

Soortenbescherming

wetgeving	Mogelijke overtredingen
Wnb §3.1 art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Als het broedseizoen onvoldoende in acht genomen wordt is een overtreding van Wnb artikel 3.1 lid 2 mogelijk. Zie voor toelichting hoofdstuk 6.1 voor te nemen voorzorgsmaatregelen om een overtreding te voorkomen.
Wnb §3.1 art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Er worden ten gevolge van de herontwikkeling geen negatieve effecten op en verstoring verwacht van de jaarrond beschermde verblijfplekken en het functioneel leefgebied van vogels uit de beschermingscategorieën 1t/m 5. Overtreding van Wnb art 3.1 lid 4 en lid 5 is niet aan de orde.
Wnb §3.2 art 3.5 lid 4 Het is verboden voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Er worden ten gevolge van de herontwikkeling geen negatieve effecten verwacht op de jaarrond beschermde verblijfplekken van dieren die strikt beschermd zijn doormiddel van de Habitatrictlijn. Overtreding van Wnb art 3.5 lid 4 is niet aan de orde.
Wnb §3.2 art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Ten gevolge van de herontwikkeling wordt geen verstoring verwacht van diersoorten die strikt beschermd zijn; noch aantasting en verstoring van hun functioneel leefgebied. Overtreding van Wnb art 3.5 lid 2 is dan niet aan de orde.
Wnb §3.5 art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.	Er worden ten gevolge van de herontwikkeling geen negatieve effecten verwacht op de jaarrond beschermde verblijfplekken van dieren die onder de nationale bescherming van "andere soorten" vallen. Overtreding van Wnb art 3.10 lid 1b niet aan de orde.
Wnb §3.2 art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.	Binnen het plangebied worden geen groeiplaatsen van beschermde plantensoorten verwacht en daarmee geen overtreding van Wnb art 3.5 lid 5.
Wnb §3.3 art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.	Binnen het plangebied worden geen groeiplaatsen van beschermde plantensoorten verwacht en daarmee geen overtreding van Wnb art 3.10 lid 1c.
Wnb §1.3 art 1.11 Eenieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000 gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.	Indien onvoldoende zorgvuldig te werk wordt gegaan bij uitvoering van de werkzaamheden kan een overtreding plaats vinden van verbodsbepalingen in Wnb §1.3 art 1.11 die de zorgplicht betreffen. Zie hoofdstuk 6.1 voor de te nemen voorzorgsmaatregelen en mitigatie.

Bescherming houtopstanden

wetgeving	Mogelijke overtredingen
Wnb §4 art 4/ APV Bomenkap	Er vindt geen kap plaats. Overtreding Wnb §4 art 4/ APV is niet aan de orde

Vervolgonderzoek

Als de voorzorgsmaatregelen met betrekking van tot het broedseizoen en zorgplicht (zie hoofdstuk 6) in acht worden genomen is geen vervolgonderzoek nodig.

Ontheffingsaanvraag

Als de voorzorgsmaatregelen met betrekking tot het broedseizoen (zie hoofdstuk 6) in acht worden genomen is geen ontheffingsaanvraag nodig.

Samenvatting

Als de voorzorgsmaatregelen en mitigatiemaatregelen die het volgende hoofdstuk (6) vermelden in acht worden genomen, wordt geen overtreding van de Wet natuurbescherming en de provinciale regelgeving zover deze hier van toepassing is, verwacht.

6 Voorzorgsmaatregelen, mitigatie en aanbeveling.

6.1 Algemene voorzorgsmaatregelen

- Bij uitvoering van ingrepen dient het broedseizoen in acht genomen te worden indien niet voldoende gegarandeerd kan worden dat nesten van broedende vogels niet beschadigd of vernietigd kunnen worden. Als aanbeveling geldt, om bij wijze van voorzorgsmaatregel elke schade aan broedgevallen uit te sluiten, ingrepen geheel buiten het broedseizoen plaats te laten vinden. Als broedseizoen wordt de periode half maart-half juli aangemerkt. Ook als na die periode nog broedende vogels of nestjongen worden waargenomen dan geldt dat het broedseizoen nog niet is afgelopen is. Als men binnen het broedseizoen wil werken geldt de aanbeveling om de locatie voorafgaande het broedseizoen ongeschikt te maken voor broedende vogels en vervolgens voorafgaande de werkzaamheden het plangebied te controleren op broedende vogels. Hierbij bestaat het risico dat de werkzaamheden uitgesteld dienen te worden als een broedgeval geconstateerd wordt.
- Voor aanwezigheid onbeschermde en vrijgestelde zoogdieren en amfibieën dient de zorgplicht in acht genomen te worden. D.w.z. dat men verstoring, verwonding en doden van deze diersoorten zoveel mogelijk tracht te voorkomen. De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, en ook voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd.
- De invloeden van licht- en geluidsbelasting dient, met het oog op verstoring van nachtdieren zoveel mogelijk beperkt te worden, zowel in de uitvoerende fase als bij de nieuwe inrichting die het plangebied verkrijgt. Bij herinrichting dient de aanbeveling om naar een lichtplan te streven waarbij weinig lichtuitstrooiing naar de omgeving is.

6.2 Bijzondere voorzorg- en mitigatiemaatregelen

- Bijzondere voorzorgsmaatregelen dienen genomen te worden bij de ontmanteling van het waterbassin met oog op schuilende en overwinterende kleine zoogdieren en amfibieën waarvoor en vrijstelling geldt. Om overwinterende dieren niet te schaden dienen de ingrepen bij voorkeur buiten de winterperiode plaats te vinden. Voordat zware machines ingezet worden dienen handmatig alle losliggende zaken rond het bassin verwijderd te worden. Aan de voet van de aarden wallen wordt ook het zeil handmatige verwijderd. Alle dieren die schuilen onder het zeil en onder andere zaken worden verzameld en elders op een geschikte plek vrijgelaten; voor snelle dieren worden geschikte vluchtwegen opengehouden.
- Na sloop van het kassencomplex en ontmanteling van het bassin dient voorkomen te worden dat het vrijgekomen terrein langdurig braak komt te liggen en dient dit onmiddellijk in het gewenste agrarisch gebruik te worden genomen. Op braakliggend terrein kunnen kruidrijke begroeiingen ontstaan die beschermde soorten aantrekken die schade kunnen ondervinden als er uiteindelijk nieuwe ontwikkelingen op het terrein gaan plaats vinden.
- Bij wijze van voorzorgsmaatregel dienen tot aan de bouw de begroeiingen op de bouwlocatie dusdanig te worden onderhouden dat er zich geen hoge grasbegroeiingen en ruigten kunnen ontwikkelen die schuilgelegenheid aan kleine zoogdieren en amfibieën bieden. Ook dient om deze redenen hier opslag van materialen en dumping van afval tot aan de bouw vermeden te worden.

6.3 Aanbeveling en advies

- De aanbeveling geldt om nieuwe groene inrichting dient dusdanig te laten geschieden dat deze aansluit op de landschappelijke en ecologische omgeving. Dit kan o.a. door te kiezen voor inlandse houtsoorten voor de aanleg van hagen en planten van bomen. De aanplant dient dusdanig te

geschieden dat de uitstraling van licht op de omgeving voor de nachtdieren zoveel mogelijk beperkt wordt. Het voorgenomen groenplan voldoet al reeds grotendeels aan deze vereisten.

- Als aanbeveling geldt het inbouwen van verblijfsmogelijkheden voor vleermuizen en huismussen in de nieuwbouw. Hiervoor zijn inbouwkasten in alle maten en van verschillend soorten materialen in de handel.
- Enkele veel gebruikte methoden om de effecten van lichthinder te beperken zijn:
 - niet uitstralende armaturen
 - lagere armaturen (dan zijn er wel meer nodig)
 - verlichting met een lagere lichtintensiteit
 - tijdelijke verlichting (slechts een deel van de nacht aan), en alleen op plekken waar het echt nodig is
 - Het gebruik van sensoren die in werking treden als verlichting nodig is
 - de verlichting afschermen met struiken zodat het licht niet verstrooid wordt naar plekken waar het niet nodig is.
- Natuurinclusief bouwen
Natuurinclusief bouwen is een verzamelterm voor tal van maatregelen en manieren om natuur te integreren bij de bouw van woningen, kantoren en andere gebouwen. Denk bijvoorbeeld aan het plaatsen van neststenen of vogelvides voor huismussen en vleermuiskasten in de gevel van de nieuwe woning. Natuurinclusief bouwen bevordert de biodiversiteit en ons leefklimaat!

Voor meer informatie over natuurinclusief bouwen zie onderstaande websites:

www.stadszaken.nl/ruimte/groen/1079/natuurinclusief-bouwen-met-deze-40-punten.

www.vogelbescherming.nl/bescherming/wat-wij-doen/in-de-stad/gemeenten-bedrijven-bouwers/hulp-van-vogelbescherming.

www.vogelbescherming.nl/bescherming/wat-wij-doen/in-de-stad/gemeenten-bedrijven-bouwers/goede-voorbeelden.

www.checklistgroenbouwen.nl

www.operatiesteenbreek.nl

7. Bronnen

Literatuur

- Schoenmakers Advies BV. Toelichting principeverzoek “Meerleseweg 5 te Chaam”, d.d. 2019-9-23
- Creemers. R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland.
- Broekhuizen, S., K. Spoelstra. J.N.M.Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren.
- Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortenbescherming. 11 oktober 2017. Zoogdierverseniging en provincie Noord- Brabant.
- Schaminée e.a. 1995. De Vegetatie van Nederland deel 1 t/m 5
- Drs. E.J. Weeda, R. Westra, Ch. Westra, T. Westra 1985-1994. Nederlandse Ecologische Flora deel 1t/m5
- P. Twisk, A. van Diepenbeek, J.P. Bekker 2010. Veldgids Europese Zoogdieren
- Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill, 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest Afrika. Tirion Natuur.
- Kennisdocument Gewone dwergvleermuis. *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017. BIJ12
- Kennisdocument Huismus. *Passer domesticus*. Versie 1.0 juli 2017. BIJ12
- Veldgids Vleermuizen van Europa, Christian Dietz & Andreas Kiefer 2017.
- Wet natuurbescherming, 16 december 2015, gepubliceerd Staatscourant 19 januari 2016.

Gegevensverstrekking

NDFF - quickscanhulp.nl, d.d.

Internetsites

-www.minlnv.nederlandsesoorten.nl/
-www.Verspreidingsatlas.nl
-www.dassenwerkgroepbrabant.nl
-www.ed.nl
-www.quickscanhulp.nl
-www.ruimtelijkeplannen.nl
-www.kaartbank.brabant.nl

BIJLAGE 1 - TOELICHTING SOORTENBESCHERMING

De **Conventie van Bern** is een internationaal verdrag over het behoud van in het wild voorkomende dier- en plantensoorten en de daarbij behorende grensoverschrijdende natuurlijke leefmilieus in Europa. Bijzondere aandacht wordt besteed aan kwetsbare soorten en aan soorten die met uitsterven worden bedreigd. Het verdrag werd in 1979 ondertekend door de Europese Unie, Monaco, Burkina Faso, Marokko, Tunesië en Senegal en ligt aan de basis van de huidige Europese en nationale natuurwetgeving.

De **Conventie van Bonn** is een internationaal verdrag met het doel migrerende diersoorten te beschermen. Het verdrag werd in 1979 in Bonn getekend onder auspiciën van de VN.

De **Habitatrichtlijn (HR)** is in 1992 door de Europese Unie vastgesteld en gericht op het waarborgen van de biologische diversiteit in de Europese Unie door natuurlijke habitatten en wilde dier- en plantensoorten die van Europees belang zijn in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen.

De **Vogelrichtlijn** is in 1979 door de Europese Unie vastgesteld gericht op de instandhouding van alle natuurlijk in Europa in het wild levende vogelsoorten.

Bijlage	categorie	Habitatrichtlijn/ Vogelrichtlijn	Wnb
Bern1	Strikt beschermde plantensoorten	HR-bijlage 4	§ 3.2 art 3.5
	Strikt beschermde plantensoorten	HR-bijlage 2	§ 3.2 art 3.5
Bern 2	Strikt beschermde diersoorten	HR-bijlage 4	§ 3.2 art 3.5
	Strikt beschermde vogelsoorten	Vogelrichtlijn	§ 3.1 art 3.1
Bern 3	Beschermde diersoorten	HR-bijlage 2 en 5	§ 3.3 art 3.10
	Beschermde vogelsoorten	Vogelrichtlijn	§ 3.1 art 3.1
Bonn 1	Strikt beschermde (migrerende) diersoorten	HR-bijlage 4	§ 3.2 art 3.5
	Strikt beschermde (migrerende) vogelsoorten	Vogelrichtlijn	§ 3.1 art 3.1
Bonn2	Beschermde (migrerende) diersoorten	HR-bijlage 4	§ 3.3 art 3.10
	Beschermde (migrerende) vogelsoorten	Vogelrichtlijn	§ 3.1 art 3.1

TABEL 2 - SOORTEN VAN DE VOGELRICHTLIJN

Algemeen

Alle Europese inheemse vogels zijn beschermd met de Vogelrichtlijn, waarbij een onderscheidt gemaakt kan worden van soorten waarvoor een striktere bescherming geldt (vermeldt in bijlag 2 van de Conventie van Bern en bijlage 1 van het Verdrag van Bonn) en soorten waarvoor die bescherming minder strikt is (bijlage 3 Bern en bijlage 2 Bonn). Echter voor alle soorten is de bescherming van Wnb § 3.1 art 3.1 van toepassing. Van een aantal soorten zijn ook de verblijfplekken en nesten buiten het broedseizoen beschermd, de zgn. jaarrond beschermde verblijfplekken.

Vogels met jaarrond vaste verblijfplekken

Door de RVO is een lijst van vogelsoorten opgesteld waarbij een onderscheidt is gemaakt tussen de volgende categorieën van beschermde vaste verblijfplekken die deze soorten onderhouden

1	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats
2	Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
5	Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Verblijfplekken van soorten uit categorie 1,2,3 en 4 zijn in alle gevallen jaarrond beschermd en is ontheffing altijd noodzakelijk. Verblijfplekken van soorten uit categorie 5 zijn alleen jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of “als ecologische omstandigheden” dat rechtvaardigen. Voor deze soorten, die slechts deels vaste nestplekken onderhouden geldt niet zozeer de bescherming van de nestplek zelf, maar meer die van het type nestgelegenheid.

Lijst van vogels die vaste verblijfplekken onderhouden

Soort	categorie	soort	categorie	soort	categorie
steenuil	1	boomklever	5	pimpelmees	5
gierzwaluw	2	boomkruiper	5	raaf	5
huismus	2	bosuil	5	ruigpootuil	5
roek	2	brilduiker	5	spreeuw	5
grote gele kwikstraat	3	draaihal	5	tapuit	5
kerkuil	3	groene specht	5	torenvalk	5
oehoe	3	ekster	5	zeearend	5
ooievaar	3	gekraagde roodstaart	5	zwarte kraai	5
slechtvalk	3	glanskop	5	zwarte mees	5
boomvalk	4	grauwe vliegenvanger	5	zwarte roodstaart	5
buizerd	4	grote bonte specht	5		
havik	4	hop	5		
ransuil	4	huiszwaluw	5		
sperwer	4	ijsvogel	5		
wespendief	4	kleine bonte specht	5		
zwarte wouw	4	kleine vliegenvanger	5		
blauwe reiger	5	koolmees	5		
boerenzwaluw	5	kortsnavelboomkruiper	5		
Bonte vliegenvanger	5	oeverzwaluw	5		

BIJLAGE 3 - SOORTEN VAN DE HABITATRICHTLIJN

Bern I	Bern II	Bonn I	HR IV	categorie	soort	soort
Bern I				Sporenplanten	Geel schorpioenmos	Hamatocaulis vernicosus
Bern I				Sporenplanten	Tonghaarmuts	Orthotrichum rogeri
Bern I				Sporenplanten	Kleine vlotvaren	Salvinia natans
Bern I				Zaadplanten	Liggende raket	Sisymbrium supinum
Bern I			HR IV	Zaadplanten	Drijvende waterweegbree	Luronium natans
Bern I			HR IV	Zaadplanten	Groenknolorchis	Liparis loeselii
Bern I			HR IV	Zaadplanten	Kruipend moerasscherm	Apium repens
Bern I			HR IV	Zaadplanten	Zomerschroeforchis	Spiranthes aestivalis
	Bern II			dagvlinders	Moerasparelmoervlinder	Euphydryas aurinia ssp. aurinia
	Bern II			Haften	Oeveraas	Palingenia longicauda
	Bern II			Libellen	Mercurwaterjuffer	Coenagrion mercuriale ssp. mercuriale
	Bern II			Zeezoogdieren	Walrus	Odobenus rosmarus ssp. rosmarus
	Bern II	Bonn I	HR IV	Reptielen	Dikkopschildpad	Caretta caretta
	Bern II	Bonn I	HR IV	Reptielen	Kemp's zeeschildpad	Lepidochelys kempii
	Bern II	Bonn I	HR IV	Reptielen	Lederschildpad	Dermochelys coriacea
	Bern II	Bonn I	HR IV	Reptielen	Soepschildpad	Chelonia mydas
	Bern II	Bonn I	HR IV	zeezoogdieren	Bultrug	Megaptera novaeangliae
	Bern II	Bonn I	HR IV	Zeezoogdieren	Gewone vinvis	Balaenoptera physalus
		Bonn I	HR IV	Zeezoogdieren	Noordse vinvis	Balaenoptera borealis
		Bonn I	HR IV	Zeezoogdieren	Potvis	Physeter catodon
			HR IV	Amfibieën	Poelkikker	Pelophylax lessonae
			HR IV	Vissen	Houting	Coregonus oxyrinchus
			HR IV	Weekdieren	Bataafse stroommossel	Unio crassus
			HR IV	Weekdieren	Platte schijfhoren	Anisus vorticulus
			HR IV	Zoogdieren	Bever	Castor fiber ssp. albicus
			HR IV	Zoogdieren	Hazelmuis	Muscardinus avellanarius
			HR IV	Zoogdieren	Lynx	Lynx ssp. lynx
			HR IV	Zoogdieren	Noordse woelmuis	Microtus oeconomus ssp. arenicola
			HR IV	Zoogdieren	Wilde kat	Felis silvestris ssp. silvestris
			HR IV	Zoogdieren	Wolf	Canis lupus
			HR IV	Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis	Pipistrellus
			HR IV	Zeezoogdieren	Butskop	Hyperoodon ampullatus
			HR IV	Zeezoogdieren	Dwergvinvis	Balaenoptera acutorostrata
			HR IV	Zeezoogdieren	Griend	Globicephala melas
			HR IV	Zeezoogdieren	Spitsdolfijn van gray	Mesoplodon grayi
			HR IV	Zeezoogdieren	Witte dolfijn	Delphinapterus leucas
	Bern II		HR IV	Amfibieën	Boomkikker	Hyla arborea ssp. arborea
	Bern II		HR IV	Amfibieën	Geelbuikvuurpad	Bombina variegata ssp. variegata
	Bern II		HR IV	Amfibieën	Heikikker	Rana arvalis ssp. arvalis
	Bern II		HR IV	Amfibieën	Kamsalamander	Triturus cristatus

Bern I	Bern II	Bonn I	HR IV	categorie	soort	soort
	Bern II		HR IV	Amfibieën	Rugstreeppad	Bufo calamita
	Bern II		HR IV	Amfibieën	Vroedmeesterpad	Alytes obstetricans ssp. obstetricans
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Apollovlinder	Parnassius apollo
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Boszandoog	Lopinga achine
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Donker pimperlblauwtje	Maculinea nausithous
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Grote vuurvinder	Lycaena dispar ssp. batava
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Pimperlblauwtje	Maculinea teleius
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Tijmblauwtje	Maculinea arion
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Zilverstreephooibeestje	Coenonympha hero
	Bern II		HR IV	Kevers	Brede Geelrandwaterroofkever	Dytiscus latissimus
	Bern II		HR IV	Kevers	Gestreepte waterroofkever	Graphoderus bilineatus
	Bern II		HR IV	Kevers	Juchtleerkever	Osmoderma eremita
	Bern II		HR IV	Kevers	Vermiljoenkever	Cucujus cinnaberinus
	Bern II		HR IV	Libellen	Bronslibel	Oxygastra curtisii
	Bern II		HR IV	Libellen	Gaffellibel	Ophiogomphus cecilia
	Bern II		HR IV	Libellen	Gevlekte witsnuitlibel	Leucorrhinia pectoralis
	Bern II		HR IV	Libellen	Groene glazenmaker	Aeshna viridis
	Bern II		HR IV	Libellen	Noordse winterjuffer	Sympecma annulata ssp. braueri
	Bern II		HR IV	Libellen	Oostelijke witsnuitlibel	Leucorrhinia albifrons
	Bern II		HR IV	Libellen	Rivierrombout	Gomphus flavipes ssp. flavipes
	Bern II		HR IV	Libellen	sierlijke witsnuitlibel	Leucorrhinia caudalis
	Bern II		HR IV	Nachtvlinders	Teunisbloempijlstaart	Proserpinus proserpina
	Bern II		HR IV	Reptielen	Gladde slang	Coronella austriaca ssp. austriaca
	Bern II		HR IV	Reptielen	Muurhagedis	Podarcis muralis ssp. brongniardii
	Bern II		HR IV	Reptielen	Zandhagedis	Lacerta agilis ssp. agilis
	Bern II		HR IV	Vissen	Steur	Acipenser sturio
	Bern II		HR IV	Zoogdieren	Hamster	Cricetus cricetus ssp. canescens
	Bern II		HR IV	Zoogdieren	Otter	Lutra lutra ssp. lutra
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Baardvleermuis	Myotis mystacinus ssp. mystacinus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Bechsteins vleermuis	Myotis bechsteini
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Bosvleermuis	Nyctalus leisleri ssp. leisleri
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Brandts vleermuis	Myotis brandti ssp. brandti
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Franjestaart	Myotis nattereri
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Gewone grootoorvleermuis	Plecotus auritus ssp. auritus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Grijze grootoorvleermuis	Plecotus austriacus ssp. austriacus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Ingekorven vleermuis	Myotis emarginatus ssp. emarginatus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Kleine dwergvleermuis	Pipistrellus pygmaeus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Kleine hoefijzerneus	Rhinolophus hipposideros ssp. hipposideros
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Laatvlieger	Eptesicus serotinus ssp. serotinus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Meervleermuis	Myotis dasycneme

Bern I	Bern II	Bon I	HR IV	categorie	soort	soort
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Kleine hoefijzerneus	Rhinolophus hipposideros ssp. hipposideros
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Laatvlieger	Eptesicus serotinus ssp. serotinus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Meervleermuis	Myotis dasycneme
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Mopsvleermuis	Barbastella barbastellus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Noordse vleermuis	Eptesicus nilssoni ssp. nilssoni
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Rosse vleermuis	Nyctalus noctula ssp. noctula
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Ruige dwergvleermuis	Pipistrellus nathusii
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Tweekleurige vleermuis	Vespertilio murinus ssp. murinus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Vale vleermuis	Myotis myotis ssp. myotis
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Watervleermuis	Myotis daubentoni ssp. daubentoni
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Bruinvis	Phocoena phocoena ssp. phocoena
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Dwergpotvis	Kogia breviceps
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Gestreepte dolfijn	Stenella coeruleoalba
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Gewone dolfijn	Delphinus delphis
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Gewone spitsdolfijn	Mesoplodon bidens
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Grijze dolfijn	Grampus griseus
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Kleine zwaardwalvis	Pseudorca crassidens
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Narwal	Monodon monoceros
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Orca	Orcinus orca
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Tuimelaar	Tursiops truncatus ssp. truncatus
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Witflankdolfijn	Lagenorhynchus acutus
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Witsnuitdolfijn	Lagenorhynchus albirostris

BIJLAGE 4 - NATIONAAL BESCHERMDE SOORTEN ('ANDERE SOORTEN')

Onder dit beschermingsregime vallen de nationaal beschermde soorten als bedoeld in bijlage A en B van Wnb artikel 3.10 (respectievelijk) lid 1a en 1c. Internationaal staan deze vermeldt in bijlage 3 van de Conventie van Bern en bijlage 2 en 5 van de Habitatrichtlijn.

soortgroep	soort	soort	bescherming
Amfibieën	Alpenwatersalamander	Mesotriton alpestris	Andere soorten (bijlage A)
Amfibieën	Vinpootsalamander	Lissotriton helveticus	Andere soorten (bijlage A)
Amfibieën	Vuursalamander	Salamandra	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Aardbeivlinder	Pyrgus malvae	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Bosparemoervlinder	Melitaea athalia	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Bruin dikkopje	Erynnis tages	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Bruine eikenpage	Satyrium ilicis	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Duinparemoervlinder	Argynnis niobe	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Gentiaanblauwtje	Maculinea alcon	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Grote paremoervlinder	Argynnis aglaja	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Grote vos	Nymphalis polychloros	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Grote weerschijnvlinder	Apatura iris	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Iepenpage	Satyrium w-album	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Kleine heivlinder	Hipparchia statilinus	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Kleine ijsvogelvlinder	Limenitis camilla	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Kommavvlinder	Hesperia comma	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Sleedoornpage	Thecla betulae	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Spiegeldikkopje	Heteropterus morpheus	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Veenbesblauwtje	Plebejus optilete	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Veenbesparemoervlinder	Boloria aquilonaris	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Veenhooibeestje	Coenonympha tullia	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Veldparemoervlinder	Melitaea cinxia	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Zilveren maan	Boloria selene	Andere soorten (bijlage A)
Kevers	Vliegend hert	Lucanus cervus	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Beekrombout	Gomphus vulgatissimus	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Bosbeekjuffer	Calopteryx virgo	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Donkere waterjuffer	Coenagrion armatum	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Gevlekte glanslibel	Somatochlora flavomaculata	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Gewone bronlibel	Cordulegaster boltonii	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Hoogveenglanslibel	Somatochlora arctica	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Kempense heidelibel	Sympetrum depressiusculum	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	speerwaterjuffer	Coenagrion hastulatum	Andere soorten (bijlage A)
Kreeftachtigen	Europese rivierkreeft	Astacus astacus	Andere soorten (bijlage A)
Reptielen	Adder	Vipera berus ssp. berus	Andere soorten (bijlage A)
Reptielen	Hazelworm	Anguis fragilis	Andere soorten (bijlage A)
Reptielen	Levendbarende hagedis	Zootoca vivipara	Andere soorten (bijlage A)
Reptielen	Ringslang	Natrix	Andere soorten (bijlage A)
Vissen	Beekdonderpad	Cottus rhenanus	Andere soorten (bijlage A)
Vissen	Beekprik	Lampetra planeri	Andere soorten (bijlage A)
Vissen	Elrits	Phoxinus phoxinus	Andere soorten (bijlage A)
Vissen	Gestippelde alver	Alburnoides bipunctatus	Andere soorten (bijlage A)
Vissen	Grote modderkruiper	Misgurnus fossilis	Andere soorten (bijlage A)
Vissen	Kwabaal	Lota	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren-	Boommarter	Martes martes	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Bunzing	Mustela putorius	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Damhert	Dama dama	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Das	Meles meles	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Edelhert	Cervus elaphus	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Eekhoorn	Sciurus vulgaris	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Eikelmuis	Eliomys quercinus	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Grote bosmuis	Apodemus flavicollis	Andere soorten (bijlage A)

Zoogdieren	Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Molmuis	<i>Arvicola scherman</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Bunzing	<i>Mustela putorius</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Damhert	<i>Dama</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Das	<i>Meles</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Edelhert	<i>Cervus elaphus</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Eikelmuis	<i>Eliomys quercinus</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Grote bosmuis	<i>Apodemus flavicollis</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Molmuis	<i>Arvicola scherman</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Steenmarter	<i>Martes foina</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Veldspitsmuis	<i>Crocodyra leucodon</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Wezel	<i>Mustela nivalis</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Waterspitsmuis	<i>Neomys fodiens</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Gewone zeehond	<i>Phoca vitulina</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Grijze zeehond	<i>Halichoerus grypus</i>	Andere soorten (bijlage A)
Sporenplanten	Blaasvaren	<i>Cystopteris fragilis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Sporenplanten	Groensteel	<i>Asplenium viride</i>	Andere soorten (bijlage B)
Sporenplanten	Schubvaren	<i>Ceterach officinarum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Akkerboterbloem	<i>Ranunculus arvensis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Akkerdoornzaad	<i>Torilis arvensis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Akkerogentroost	<i>Odontites vernus</i> subsp. <i>vernus</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Beklierde ogentroost	<i>Euphrasia rostkoviana</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Berggamander	<i>Teucrium montanum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Bergnachtorchis	<i>Platanthera montana</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Blauw guichelheil	<i>Anagallis arvensis</i> subsp. <i>foemina</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Bokkenorchis	<i>Himantoglossum hircinum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Bosboterbloem	<i>Ranunculus polyanthemom</i> subsp. <i>nemorosus</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Bosdravik	<i>Bromopsis ramosa</i> subsp. <i>benekenii</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Brave hendrik	<i>Chenopodium bonus-henricus</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Brede wolfsmelk	<i>Euphorbia platyphyllos</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Breed wollegras	<i>Eriophorum latifolium</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Bruinrode wespenorchis	<i>Epipactis atrorubens</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Dennenorchis	<i>Goodyera repens</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Dreps	<i>Bromus secalinus</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Echte gamander	<i>Teucrium chamaedrys</i> subsp. <i>germanicum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Franjgentiaan	<i>Gentianella ciliata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Geelgroene wespenorchis	<i>Epipactis muelleri</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Geplooid vrouwenmantel	<i>Alchemilla subcrenata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Getande veldsla	<i>Valerianella dentata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Gevlekt zonneroosje	<i>Tuberaria guttata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Glad biggenkruid	<i>Hypochaeris glabra</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Gladde zegge	<i>Carex laevigata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Groene nachtorchis	<i>Coeloglossum viride</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Groot spiegelklokje	<i>Legousia speculum-veneris</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Grote bosaardbei	<i>Fragaria moschata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Grote leeuwenklauw	<i>Aphanes arvensis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Honingorchis	<i>Herminium monorchis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kalkboterbloem	<i>Ranunculus polyanthemom</i> subsp. <i>polyanthemoides</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kalketrip	<i>Centaurea calcitrapa</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Karthusieranjer	<i>Dianthus carthusianorum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Karwijselie	<i>Selinum carvifolia</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kleine ereprijs	<i>Veronica verna</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kleine schorseneer	<i>Scorzonera humilis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kleine wolfsmelk	<i>Euphorbia exigua</i>	Andere soorten (bijlage B)

Zaadplanten	Kluwenklokje	<i>Campanula glomerata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Knollathyrus	<i>Lathyrus linifolius</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Knolspirea	<i>Filipendula vulgaris</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Korensla	<i>Arnoseris minima</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kranskarwij	<i>Carum verticillatum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kruiptijm	<i>Thymus praecox</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Lange zonnedauw	<i>Drosera longifolia</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Liggende ereprijs	<i>Veronica prostrata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Moerasgamander	<i>Teucrium scordium</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Muurbloem	<i>Erysimum cheiri</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Naakte lathyrus	<i>Lathyrus aphaca</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Naaldenkervel	<i>Scandix pecten-veneris</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Pijlscheefkelk	<i>Arabis hirsuta</i> subsp. <i>sagittata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Roggelelie	<i>Lilium bulbiferum</i> subsp. <i>croceum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Rood peperboompje	<i>Daphne mezereum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Rozenkransje	<i>Antennaria dioica</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Ruw pazelzaad	<i>Lithospermum arvense</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Scherpkruid	<i>Asperugo procumbens</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Schubzegge	<i>Carex lepidocarpa</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Smalle raai	<i>Galeopsis angustifolia</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Spits havikskruid	<i>Hieracium lactucella</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Steenbraam	<i>Rubus saxatilis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Stijve wolfsmelk	<i>Euphorbia stricta</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Stofzaad	<i>Monotropa hypopitys</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Tengere distel	<i>Carduus tenuiflorus</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Tengere veldmuur	<i>Minuartia hybrida</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Trosgamander	<i>Teucrium botrys</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Veenbloembies	<i>Scheuchzeria palustris</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Vliegenorchis	<i>Ophrys insectifera</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Vroege ereprijs	<i>Veronica praecox</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Wilde averuit	<i>Artemisia campestris</i> subsp. <i>campestris</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Wilde ridderspoor	<i>Consolida regalis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Wilde weit	<i>Melampyrum arvense</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Wolfskers	<i>Atropa bella-donna</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Zandwolfsmelk	<i>Euphorbia seguieriana</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Zinkviooltje	<i>Viola lutea</i> subsp. <i>calaminaria</i>	Andere soorten (bijlage B)

BIJLAGE 5 - SOORTEN MET EEN VRIJSTELLING

Uitgezonderd:

	Geen vrijstelling
1	Vrijstelling voor ingrepen aan bebouwing en erven.
2	Tijdelijke vrijstelling van juli t/m september
3	Tijdelijke vrijstelling van 15 augustus tot 15 oktober
4	Tijdelijke vrijstelling periode maart en april en periode juli t/m september
5	Tijdelijke vrijstelling van 15 augustus t/m februari

	Drente	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord- Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland	ANWvB RN art 3.31
zoogdieren													
Aardmuis													
Bosmuis													
Bunzing													
Dwergmuis													
Dwergspitsmuis													
Eekhoorn						4							
Egel													
Gewone bosspitsmuis													
Haas													
Hermelijn													
Huisspitsmuis		1											
Konijn													
Ondergrondse woelmuis													
Ree													
Rosse woelmuis													
Steenmarter						5							
Tweekleurige bosspitsmuis													
Veldmuis		1											
Vos													
Wezel													
Woelrat													
Amfibieën en reptielen													
Bruine kikker													
Gewone pad													
Hazelworm						2							
Kleine watersalamander													
Levendbarende hagedis						3							
Meerkikker													
Bastaardkikker													

